

DISSENY D'ESPAIS IDEALS A UNA LLAR D'INFANTS

Treball Final de Grau de Mestre en Educació Infantil

JANINA BACH PUJOL

4t MEI (Infantil)

Tutora: Montse Rierola de Mas

Facultat d'Educació, Traducció i Ciències Humanes

Universitat de Vic

17 de maig de 2013

DISSENY D'ESPAIS IDEALS A UNA LLAR D'INFANTS

Agraïments

Bàrbara Masegur Mallarach

per la seva paciència, guia, ajuda i

dedicació plena en la part pràctica

i de disseny del Treball de Final de Grau.

Moltes gràcies.

És el moment de donar a conèixer tot el que s'ha après durant el Grau en Mestre d'Educació Infantil. Es tracta d'una part molt important del nostre camí com a aprenents ja que demostra els interessos que tenim i els objectius que volem aconseguir. A continuació es podrà observar un treball pensat en dissenyar espais ideals que haurien de tenir les llars d'infants. Sempre es pot millorar, però aquest projecte en fa una idea general i detallada de com seria, des del meu punt de vista, una llar d'infants ideal.

Paraules clau: espais, distribució, materials i emocions.

It is the time to show all what I learn in the "Grau en Mestre d'Educació Infantil". It is an important part of our learner life because it demonstrates our interests and objectives that we want to get. Later, you can see the work of design ideals spaces of kindergarten. Always you can improve all, but this project is a general and detailed idea in my point of view of an ideal kindergarten.

Keywords: spaces, distribution, materials and emotions.

Índex

0. Introducció	p. 7
1. Fonamentació teòrica	p. 13
1.1. Escola bressol com a oportunitat educativa	p. 16
1.2. Espais	p. 17
1.3. Benestar	p. 18
1.4. Colors	p. 18
1.5. Imatges	p. 19
1.6. Plantes i mòbils	p. 20
1.7. Racó per a les famílies	p. 20
1.8. Accessos fàcils i adaptats	p. 20
1.9. Espai base i emmagatzematge	p. 21
1.10. Terra per als infants	p. 21
1.11. Sala i infants	p. 22
1.12. Locals per a adults	p. 22
1.13. Roba	p. 22
1.14. Pati i jardí	p. 23
1.15. Materials visibles i a l'abast dels infants	p. 24
2. Aplicació pràctica	p. 27
2.1. La llar ideal	p. 27
2.2. Planta general dels espais	p. 30
2.3. Espais ideals	p. 35
2.4. Valoració de la pràctica	p. 59

3. Conclusions	p. 60
4. Bibliografia	p. 64
5. Annex	p. 67
5.1. Part teòrica	p. 67
5.2. Entrevistes	p. 68
5.2.1. Entrevista a David Aceves	p. 68
5.2.2. Entrevista a Ramon Massegur	p. 72
5.3. Esbossos	p. 76

0. Introducció

Les persones necessitem sentir-nos acollits als llocs per tal de desenvolupar-hi les accions corresponents, així doncs, els espais són molt importants per aconseguir les emocions concretes que l'arquitecte o interiorista pretén percebre de la gent.

Justificació i plantejament del problema

Pel que fa a l'espai, tenim diferents definicions al Diccionari de Llengua Catalana que ens orienten sobre alguns punts de vista que s'han de tenir en compte per tractar qualsevol espai. La més destacada d'aquestes és la que tracta d'espai aquella "extensió que conté tots els objectes sensibles, i dins la qual aquests poden canviar de posició" (Diccionari de la Llengua Catalana, actualitzat el 2013). D'altra banda, s'observa l'espai com a "medi on s'estableixen les relacions entre el sistema físic i l'activitat humana" (Diccionari de la Llengua Catalana, actualitzat el 2013). L'espai vital, a més, parla d'una "superfície que li cal a un grup, poble o nació, per poder viure amb les necessitats bàsiques satisfetes, tant com és, també, el camp psicològic que comprèn la persona i el seu entorn" (Diccionari de la Llengua Catalana, actualitzat el 2013).

És escollit aquest tema perquè engloba gran part de les assignatures fetes durant els quatre anys i a més, el desenvolupament d'aquest projecte el podré fer partint de l'art i el disseny, temes que trobo molt interessants. Penso que arquitectura i escola van molt lligades, ja que qualsevol edifici o indret és un lloc d'aprenentatge pels infants i, per tant, ha de tenir les condicions idònies perquè els menuts també puguin gaudir-ne. Sempre he viscut molt envoltada d'art i penso que per ajudar a trobar la creativitat i la motivació artística que pretén aconseguir el Currículum d'infantil, abans han de tenir un lloc adaptat perquè aquestes es desenvolupin. Un bon disseny pot portar a la imaginació i a la nova creació dels infants i dels que formen part de l'espai. Per sobre de tot i tenint en compte el que diu el Currículum Escolar (Capítol 1r, 2012), es tindrà en compte la intencionalitat que hi ha darrera de cada aspecte educatiu i dels resultats que aquesta dóna. Per tant, tot el que es faci i tot el que envolti l'infant ha d'estar pensat amb una intenció de potenciar el funcionament i la motivació per a l'aprenentatge i el joc dels infants. Tanmateix, Elinor Goldschmied (2005) mostra la importància d'una estètica exterior que cossi la mirada i la curiositat de tots per entrar i observar l'interior. Aquesta remarca l'aspecte arquitectònic com a element significatiu d'un lloc, i en aquest cas, d'una escola i la intenció que aquest busca per atraure el públic concret a aquesta activitat. D'aquesta manera i basant-me, sobretot, en el que diu la mateixa autora, el treball sobre dissenys d'espais d'una llar d'infants ideal i seguint les indicacions de l'autora, es tractaran apartats i espais com ara els colors, el terra, la roba, etc.

És important que una llar tingui present totes les necessitats dels infants com a persones o alumnes i com a usuaris de l'edifici. En aquest aspecte es pot consultar informació de l'Escola Infantil 0-3 ja que s'expliquen les necessitats dels infants i dels espais necessaris perquè s'adapti a aquestes. Els espais d'una escola han de ser pensats perquè tothom en tingui accés i pugui desplaçar-s'hi. En aquest cas es pot consultar informació sobre "Fonaments i Estratègies de la Diversitat" i "Família,

escola i entorn”, ja que té en compte aquests obstacles arquitectònics. També consultaré informació de les “Guies metodològiques sobre les Recomanacions per a la construcció d’escoles bressol municipals, núm. 9” la qual dona pautes sobre les característiques de l’espai i l’entorn. Els espais també han d’estar ben situats i amb uns criteris concrets. Per tant, es pot consultar algun llibre com ara “Racons d’activitat a l’escola bressol i al parvulari” on s’esmenten la necessitat d’alguns espais a la llar i les característiques d’aquests. S’ha de tenir en compte i controlar la massificació de color, imatges, materials, etc. Conèixer i remarcar els afectes d’aquests en els sentiments i emocions dels usuaris de la llar. Pel següent apartat, es pot consultar el llibre d’Educar l’Infant a l’escola bressol d’Elinor Goldschmied (2005) o algun llibre que tracti les emocions davant dels colors com ara “Color y armonía” de l’editorial H. Blume (2006). A partir d’aquestes idees fonamentals i per tal de relacionar-les i millorar-les, es dissenyarà uns espais ideals de llar d’infants. En aquesta part es posarà en joc tota la part teòrica del treball. Aquí s’ha d’idear una llar feta a mida i complir al màxim les necessitats de l’escola i dels usuaris de la infraestructura. En aquest cas es poden utilitzar programes d’edició i disseny que hem pogut treballar a l’assignatura de “Recursos audiovisuais i multimèdia”, a “Propostes didàctiques innovadores d’educació artística” o bé altres recursos d’edició 3D que poden oferir en la seva ajuda alguns arquitectes.

Objectius i/o hipòtesis

El principal objectiu que emmarca la investigació és:

- Conèixer i dissenyar els espais que aporten un millor aprenentatge i benestar als usuaris de les escoles bressol.

Aquest treball està ideat per trobar respostes a les necessitats universals, i adaptades, especialment, als infants:

- Crear espais de mobilitat sense obstacles.
- Complir les necessitats. Tenir en compte la influència dels elements de la llar.
- Distribuir els espais.
- Dissenyar uns espais ideals a la llar.

Després de fer-ne un primer estudi, es pot afirmar que la hipòtesi del treball s’emmarca a la recerca de disseny d’uns espais millorats que farà que els alumnes i usuaris de la llar desenvolupin millor les seves habilitats, capacitats i experiències per a l’aprenentatge en la vida.

Metodologia

La investigació de disseny d’espais ideals d’una llar d’infants s’emmarca dins un paradigma sociocrític, ja que es tracta d’una investigació oberta partint de les diferents transformacions socials, en aquest cas en l’àmbit educatiu i dels espais de l’escola, fins a arribar a unes possibles respostes que poden millorar la situació

actual. A més, aquesta investigació té una aplicació pràctica com a resultat de les observacions i millores que pretén mostrar la possibilitat d'un espai adaptat i útil. Tot i això, s'escau dins d'aquest paradigma per la constant reflexió i autorreflexió que comporta aquest treball. La finalitat principal, doncs, de la investigació de disseny d'espais ideals d'una llar d'infants és identificar, emancipar i analitzar la realitat.

El paradigma sociocrític emmarca una metodologia de la investigació-acció en aquesta recerca. En el cas del treball, els usuaris de les escoles llars juntament amb arquitectes, esmenten quines són les inquietuds o virtuts arquitectòniques i de disseny de les seves aules per tal de desenvolupar un procés d'estratègies per resoldre aquests problemes o entrebancs. Aquest desenvolupament es du a terme a fi de millorar-ne l'adaptació per a tota la societat i usuaris, com també augmentar la comoditat i el benestar dels qui entren en aquests espais. Tot aquest procés té a veure amb la metodologia d'investigació-acció, ja que la finalitat del treball és millorar una acció a partir de la comprensió i l'anàlisi del que s'estudia, en aquest cas, la importància dels espais.

Dimensions o aspectes concrets de l'estudi

El treball constarà de tres dimensions bàsiques: coneixement d'espais de llars d'infants; influències emocionals dels espais en els seus usuaris; i finalment, disseny d'espais ideals d'una llar d'infants. Dins d'aquestes etapes, s'observaran i analitzaran uns aspectes més concrets durant la realització del Treball Final de Grau, i tenint en compte les idees d'estudi de l'autora Elinor Goldschmied, són els següents:

DIMENSIONS	INDICADORS	ÍTEMS	INSTRUMENTS
Espais	<ul style="list-style-type: none"> -Espais -Espai vital -Accessos fàcils i adaptats 	<p>Què és un espai?</p> <p>S'ha de tenir en compte uns mínims espacials?</p> <p>Com han de ser els accessos?</p> <p>La importància de l'espai adaptat</p>	Entrevistes, fonts de documentació, observació directa, visites a escoles i pròpia experiència.
Necessitats espacials	<ul style="list-style-type: none"> -Espais, parament i materials -Els colors - Racó per la família - Terra per als infants - Roba 	<p>Quines necessitats hi ha en un espai?</p> <p>Quin paper hi juga el color?</p> <p>Perquè és necessari un racó per la família?</p> <p>Quins inconvenients o avantatges té un terra?</p> <p>Perquè és bo utilitzar teles i robes en una llar?</p>	Entrevistes, fonts de documentació, observació directa, visites a escoles i pròpia experiència.

Elements decoratius	-Espais, parament i materials - Imatges - Plantes, mòbils	Com han d'estar col·locats els materials? Les imatges influeixen en el procés d'aprenentatge dels infants? Quina importància té col·locar mòbils i plantes?	Fonts de documentació, observació directa, visites a escoles i pròpia experiència.
Distribució i agrupació d'espais	-Espais, parament i materials - Llum - Emmagatzematge - Espai base - Locals per a adults - Sala i infants	Com es distribuiran els espais? Perquè s'ha de tenir en compte la llum natural? Perquè és bo tenir llocs d'emmagatzematge? Com han de ser els espais pels adults i l'espai base? Com ha de ser una sala per infants?	Entrevistes, fonts de documentació, observació directa, visites a escoles i pròpia experiència.
Espais ideals	-Espais, parament i materials - Relació entre espai, emoció i disseny	Quins característiques han de tenir uns espais ideals? S'ha de tenir en compte els materials i el parament? Hi ha relació entre espai, emoció i disseny?	Entrevistes, fonts de documentació, observació directa, visites a escoles i pròpia experiència.

Procediment

El treball seguirà un horari establert i un procediment marcat que s'ha elaborat conjuntament amb la tutora del projecte. Aquest procés està dividit en tres apartats: període, tasques a realitzar i objectius. Es pretén que al final de l'elaboració del Treball Final de Grau s'hagi complert el procediment establert.

Període	Tasques a realitzar	Objectius
Octubre 2012	Primera tutoria	- Planificar el Treball Final de Grau.
Novembre 2012	Trobada amb David Aceves (arquitecte) i organització de les parts	- Entrevistar amb l'Arquitecte David Aceves (un dels arquitectes de l'Escola Bressol l'Horta Vermella) i passar-la a net. - Organitzar i distribuir les diferents parts del treball.
Desembre 2012	Teoria del treball	- Cercar informació sobre autors i consultar la informació donada per la tutora del TFG.
Gener 2013	Teoria del treball i entrevista a Ramon Masegur	- Complementar la teoria.

	(arquitecte).	- Entrevistar l'arquitecte Ramon Massegur (arquitecte de l'Escola Bressol "El Niu") i passar-la a net.
Febrer 2013	Contrastar la teoria i els meus coneixements	- Comparar el que diu la teoria amb els meus coneixements.
Març 2013	Extreure idees finals per idear l'escola ideal	- Crear les pròpies idees per tal de dur a terme el disseny de la llar.
Abril 2013	Trobada amb altres arquitectes per treballar amb el programa en 3D i repàs final del treball	- Elaborar un disseny ideal de llar d'infants en 3D i en plànol segons els meus coneixements amb l'ajuda de la Bàrbara Massegur (arquitecte filla de Ramon Massegur).
Maig 2013	Entrega del TFG	- Entregar per escrit el TFG.
Juny 2013	Presentació del TFG	- Elaborar la presentació del TFG i presentar-la.

PART TEÒRICA

1. Fonamentació teòrica

Segons l'experiència viscuda, les persones tenim el sentit estètic molt lligat amb el sentit emocional dels espais. Per aquesta raó, crec que aquest treball pot ajudar a entendre algunes qüestions com ara: "Com ha evolucionat l'educació?", " Què és un espai?", "Per què és tant important l'espai?", "Quins factors afavoreixen un espai educatiu?", "Com ha de ser un espai a l'escola bressol?".

Com ha evolucionat l'educació?

"L'educació és el procés mitjançant el qual una persona desenvolupa l'ésser en relació amb la naturalesa i la societat. És, a més, un procés similar a aquell pel qual la humanitat en el seu conjunt es va elevar originalment per damunt de l'animal i continua desenvolupant-se fins al seu nivell actual. Es tracta de l'individu, però també de l'evolució universal" (*L'Educació de l'Home*, 1826).

Teresa Brunszvik (1775-1861), autora del llibre *Jardí d'Infants* (1828), pretenia que els infants juguessin a l'aire lliure i en contacte amb la naturalesa, creia que eren els infants els que havien de trobar una relació entre l'escola i la família. D'aquí ve doncs, la importància de cuidar els espais a les escoles o llars d'infants, ja que l'educació ha estat sempre present a la vida humana, encara que amb diferències destacables sobre aquesta idea. Ja des de la prehistòria, l'educació era responsabilitat de la tribu. Aquesta havia de ser un model d'aprenentatge per als més petits. Així com ho és ara la importància d'educar que recau al poble. A les primeres societats, però, es va començar a trobar una relació entre ensenyament i alfabetització. Amb els anys l'alfabetització ha anat augmentant, no obstant, tenint en compte les dificultats socials, econòmiques o culturals que hagi pogut passar. Segons els coneixements propis, durant l'Edat Medieval l'educació va augmentar pels més rics, i per la relació que aquesta tenia amb la religió. S'entén que amb el pas dels anys l'educació tenia més importància i per tant, se'ls dedicava espais més idonis per aconseguir millors aprenentatges.

Així doncs, entre els segles XX i XXI va ser quan els grans pedagogs van posar fil a l'agulla a l'educació dels infants. Alguns d'aquests són molt coneguts com ara Maria Montessori, Ovide Decroly, Paulo Freire, Francesco Tonucci, etc. Aquests se centren més amb les necessitats dels infants i en quin és el seu interès per aprendre. Tanmateix, posen a disposició del nen o nena tots els recursos possibles i que creuen necessaris per atendre'l i perquè aquest es desenvolupi de manera autònoma i amb la mínima ajuda del mestre, sinó com a guia. A Catalunya, en canvi, Francesc Ferrer i Guàrdia va ser qui es va considerar un dels pares de l'Escola nova partint de la psicologia dels nens; aprendre fent, i aportant avenços als centres. La formació de mestres, però, es destaca de Rosa Sensat, mestra amb la que es crear una renovació pedagògica al nostre país. Aquesta "escola de mestres" encara segueix en funcionament, intentant millorar cada dia l'educació del país.

Què és un espai?

Ja durant molts segles els espais han anat evolucionant i és gràcies a aquests canvis que els edificis ens diuen la seva edat només contemplant-los i observant les seves característiques. Aquesta observació ens permet copsar les diferències arquitectòniques que s'han establert al llarg de la història ja sigui del Gòtic, del Romànic, de l'Edat Medieval, de la contemporània, etc. Tanmateix, ens ajuda a entendre que aquests canvis arquitectònics tenen a veure en les cultures, les societats i el capital econòmic, per tant, es ve clarament la importància dels espais.

Com bé s'ha esmentat a la introducció, segons el Diccionari de la Llengua Catalana (actualitzat el 2013), l'espai és “aquella extensió que conté tots els objectes sensibles, i dins la qual aquests poden canviar de posició”. No obstant, aquesta paraula té vint-i-dues definicions en el mateix diccionari, algunes de les quals no es contrasten en el treball, però sí que hi ha unes altres que hi tenen molt a veure i tracten sobre algun aspecte emocional. Aquest n'és un exemple:

“Espai vital:

[...] a) Superfície que cal a un grup, un poble, una nació, etc., per a poder viure amb les necessitats bàsiques satisfetes.

[...] b) Camp psicològic que comprèn l'individu i el seu entorn.” (Diccionari de la Llengua Catalana, actualitzat el 2013)

Aquestes definicions demostren que un espai té a veure amb l'espai vital de la persona, la importància de tenir una proporció d'aquest per tal que cadascú pugui desenvolupar els seus aprenentatges i les seves idees amb comoditat. Per tant, es pot afirmar contundentment que hi ha d'haver uns mínims espacials:

“-Escoles bressol en un context suburbà: edifici aïllat : mínima normativa en metres quadrats

- De menys d'una línia 350,00
- D'una línia 500,00
- De dues línies 750,00
- Escoles bressol en un context urbà: edifici entre mitgeres: mínima normativa en metres quadrats
- De menys d'una línia 150,00
- D'una línia 250,00
- De dues línies 450,00

[...]Ràtio d'aules: 2 metres quadrats per infant” (Guies metodològiques. Recomanacions per a la construcció d'escoles bressol municipals, p. 18)

En el cas de l'escola, l'espai arquitectònic no ho és tot per complir les necessitats dels infants i del seu espai vital, sinó que també és important que algú tingui en compte aquesta idea i ajudi als menuts a millorar-lo i que aporti tots els recursos necessaris per aconseguir-ho.

Per què és tant important l'espai?

Com bé s'ha dit en l'apartat anterior, un espai marca una època o aquest és canviant amb ella. Crec que com més flexible és un espai, més útil i funcional pot esdevenir al llarg dels anys. Si un espai és molt tancat i personalitzat, aquest pot ser oblidat o rebutjat després d'un temps perquè no estarà pensat per a tothom ni per a l'època. Tot i això, no es pot crear un espai igual a diferents països ja que les condicions (meteorològiques, culturals, etc.) de cada país són molt diverses i a la llarga es podria no utilitzar per falta d'interès, comoditat, higiene o seguretat.

Un espai educatiu ha de ser capaç d'oferir tot el que necessita un infant emocionalment, psicològicament i físicament.

“Un bon disseny pot portar a la imaginació i a la nova creació dels infants i dels que formen part de l'espai. [...] tot el que es faci i tot el que envolti l'infant ha d'estar pensat amb una intenció de potenciar el funcionament i la motivació per a l'aprenentatge i el joc del mateix” (Currículum Escolar Infantil, capítol 1r).

Quins factors afavoreixen un espai educatiu?

Elinor Goldschmied (1910-2009) va ser una de les pioneres de l'educació infantil amb grans innovacions com ara la “panera dels tresors” o “el joc heurístic”. En el seu llibre “Educar l'Infant a l'Escola Bressol”, l'autora i pedagoga tracta aquests temes més detalladament i també esmenta altres aspectes importants de cara als infants. En aquest llibre s'hi presenten alguns factors que poden influir en l'educació dels menuts i dels espais als que són usuaris directes. Durant el treball es parlarà molt d'aquesta autora ja que penso que és un pilar important del creixement de les Escoles Bressol. Elinor Goldschmied (2003:159), veu la importància d'una estètica exterior que ha de copsar la mirada i la curiositat de tothom per tal de crear una curiositat i una sorpresa al entrar en aquest espai, de tal manera que la persona se senti a gust, també, a l'interior. Aquesta remarca l'aspecte arquitectònic com a element significatiu d'un lloc, en aquest cas d'una escola, i afirma que la intenció que aquest busca és la d'atraure un públic concret o usuaris de la mateixa. Les condicions bàsiques que Goldschmied pretén introduir, generalment, a una escola bressol poden ser: les relacions entre el personal i els pares, el personal satisfet del seu treball, subdivisió dels infants en grups reduïts, varietat d'activitats i de jocs tant a l'interior com a l'exterior de l'edifici i ocasions perquè els infants puguin veure espais dels adults i viure'ls (cuina, jardí, bugaderia, espai base, el barri, etc).

Per aconseguir uns espais adaptats als infants i als usuaris, en general, és oportú saber quines són les necessitats bàsiques d'un nen o nena dins l'Escola Bressol.

“Podem dir que hi ha dos tipus de necessitats bàsiques, les que es refereixen a aspectes relacionats amb la supervivència i les que impliquen el desenvolupament de les capacitats que ens determinen com a éssers humans:

- de protecció de perills reals i imaginaris contra la vida i la salut;
- d'atencions bàsiques com la nutrició, la higiene, la temperatura adient i el descans;
- d'establiment de vincles afectius estrets amb algunes persones, espais, objectes i situacions;
- d'activitat exploradora de l'entorn físic i social i d'activitat lúdica amb objectes i persones;

- de coneixement d'un mateix i del medi.”

(Guies metodològiques. Recomanacions per a la construcció d'escoles bressol municipals, p. 6)

En el moment d'elaborar o crear la llar d'infants, es pot observar que seguint aquestes necessitats, no totes són provinents de l'àmbit arquitectònic, sinó que també afectives i socials. L'espai és important per al desenvolupament i relació amb l'entorn de l'infant, però no ho és del tot si no té un vincle afectiu amb les persones d'aquest lloc i sense una guia que els ajudi a fer relacions sobre el que tenen al voltant. L'espai doncs, és un lloc on els estats emocionals són molt variables en funció d'uns ítems que s'han de tenir en compte: espai, llum, color, imatges, adults, etc. Per això, seguidament es tractaran alguns aspectes estètics i arquitectònics que poden afectar o millorar l'estat emocional dels infants i la comoditat de l'escola bressol, seguint alguns dels ítems que Elinor Goldschmied (2005:185), pedagoga i autora del llibre “Educar l'infant a l'escola bressol”, tracta en el mateix, afegint punts interessants i aportant idees d'altres autors o pedagogies:

1.1. Escola bressol com a oportunitat educativa

El punt de vista de Goldschmied (2005) no deixa de ser gairebé el mateix que les Escoles Vittra (des de 1993). Pel que fa a la cultura escandinava (Noruega), Vittra són una criatures folklòriques invisibles que viuen sota terra. Tot i que aquests personatges no són del tot benèvolos, sembla ser que la relació de Vittra amb les escoles que allà dissenyen tenen a veure amb el significat de “vida sota terra”. Per tant, i des del meu punt de vista, penso que la idea Vittra intenta formar espais de gran vitalitat i adaptats perquè tothom els pugui gaudir. Aquests estan dissenyats perquè el cos humà hi tingui un lloc important en l'espai, és a dir, algunes de les parets estan formades per forats circulars que permeten a la persona col·locar-se al seu interior semblant un “fetus” (vegeu imatge 1, annex 5.1). Es tracten d'espais amplis i dissenyats perquè s'hi puguin dur a terme activitats de tot tipus. Els mobles que utilitzen són únics i exclusius per a cada zona i adequats a les postures del cos humà. D'aquesta manera, doncs, Goldschmied (2005) té una visualització de l'escola com aquell lloc aprofitable per intercanviar experiències amb els infants i de dur a terme activitats amb tots els recursos a l'abast.

Una idea rellevant en el món educatiu és la següent:

“La observació científica ha establert que l'educació no és la que el mestre dóna, l'educació és un procés natural espontani realitzat per l'ésser humà, i no s'adquireix escoltant paraules sinó per experiències sobre el medi ambient. La tasca del mestre es converteix en la de preparar una sèrie de motius d'activitat cultural, repartides en un ambient especialment preparat, i després abstenir-se de la interferència molesta.” (Maria Montessori, Educació per a un Nou Món. The Mundial Montessori Index, 2013)

Aquesta idea inclou començar l'aprenentatge per l'element més simple al més complex, per tant, es necessita concentració i motivació. La pedagogia Montessori (2013) deixa que els nens i nenes experimentin i tinguin un paper actiu en el seu aprenentatge on la mestra és simplement una guia. Aquesta manera d'educar, fonamenta que cada espai sigui el més proper possible a l'infant per tal que el vincle amb la mestra sigui de més confiança i que el lloc no suposi un destorb pel nen, i sense esdevenir una “fàbrica de ments intel·ligents” com Francesco Tonucci crítica amb les seves il·lustracions (vegeu imatge 2,

annex 5.1). Francesco Tonucci ha tingut un paper molt important en la pedagogia, ha obert les mentes tancades i ha donat noves oportunitats a la infància, etapa que creu que els adults hem oblidat i que “trepitgem”. Ens apartem dels infants si no els coneixem i ens desvinculem de l’educació que puguin rebre. Doncs això ho critica el mateix escriptor, tot el poble s’hi ha d’implicar. El context que envolta l’infant ha de ser com a casa: “Case dei Bambini (1907)” per deixar que se senti a gust i amb confiança per dur a terme les experiències d’una forma tranquil·la i sana. La idea d’uns espais acurats i plens de recursos com a casa es relaciona amb el que esmenta l’autora Elinor Goldschmied (2005:185) sobre tenir cura dels espais. Pel que fa a la pedagogia de Reggio Emilia (2013) els espais són aquells que s’adapten a les necessitats dels infants i que tenen molt en compte els interessos dels mateixos. En alguns casos, la forma que utilitzen per presentar algunes obres fetes pels infants ajuden a que aquests se sentin més útils i inclosos dins la comunitat educativa de l’escola. A Reggio Emilia es dóna molta importància a la presentació dels treballs dels nens i nenes. Fa fotos a cadascun dels projectes que duu a terme un nen o nena, i aquest projecte té tanta importància o més que un quadre a la paret si aquest s’ha col·locat d’una forma estèticament bona, és a dir, en un espai ampli per veure’l, que sigui lluminós i on sigui visible per tothom i, si cal, que es pugui tocar (vegeu imatge 3, annex 5.1). Les emocions que desperten en aquests infants al dedicar un espai de l’escola als seus projectes i presentats de forma professional són tan grans que permeten que aquests se sentin acollits a l’escola i per tant, s’hi vulguin quedar. Aquest podria ser un dels objectius que pretenen les escoles: aconseguir que els infants sentin l’alegria de viure l’escola i de sentir-la única. A Reggio Emilia aconsegueixen aquesta fita per la pedagogia que segueixen i els espais que dissenyen especialment per a cada experiència.

1.2. Espais

Reggio Emilia és coneguda per la seva pedagogia viva i experimental. L’Escola està basada en la pedagogia de Montessori, ens interessa segons Alfredo Palacios (2011) en el seu article anomenat “Reggio Emilia, ideas, conexiones e influencias en España” per la seva “forma d’entendre l’art, tant com a eina d’aprenentatge com a coneixement, com una forma d’expressió consubstancial a la infància”. Palacios (2011) esmenta la importància que Reggio Emilia dóna al “disseny i a l’ús de l’espai educatiu, a la documentació rigorosa de tots els processos i sobretot, al respecte als ritmes i necessitats dels infants”. A Reggio Emilia delimiten els següents: Tres aules amb un “mini-atelier”, un taller d’art o “atelier”, una àrea anomenada “la plaça” per a la socialització dels infants, una àrea de psicomotricitat, una àrea per menjar i la cuina, i àrees verdes.

“Cadascun d’aquests espais ha d’estar ambientat amb diferents àrees de manera atractiva; tots els materials han d’estar a l’abast dels infants, tot mantenint un ordre perfecte” (Pedagogia de Reggio Emilia, 2012).

Com bé diuen molts autors, els espais són molt importants pel bon aprenentatge dels infants, no obstant, a vegades ens contradiem quan a la nostra ciutat no pensem en ells.

“Abans s’invertia quasi tot en la ciutat, en l’interès públic. Les cases eren modestes, se’n feia només l’ús indispensable. El vertader *habitatge* era la ciutat, que havia de ser bonica, acollidora, apta per passejar-s’hi, per trobar-se amb l’altra gent, per anar a comprar, per jugar-hi... Ara, però, la tendència s’ha invertit: s’esmercen diners en l’àmbit privat, en la casa, que convertim cada vegada més en un refugi i una fortalesa” (Francesco Tonucci: *La ciutat dels Infants*, pàg.34).

1.3. Benestar

Elinor Goldschmied (2005:187) entén l’interior de l’edifici com un espai que ha de ser d’un ambient redissenyat per insonoritzar i que redueixi al mínim el soroll, d’aquesta manera creu que baixarà el nivell de les tensions i augmentaran les oportunitats creatives, els intercanvis entre personal i infants i entre els mateixos infants. Ressalta la importància d’utilitzar materials que redueixin el so com ara cortines, revestiments tous del paviment, butaques i sofàs enconxats, coixins, matalassos, etc. A Reggio Emilia utilitzen sofàs a mida dels infants, coixins, etc. (vegeu imatge 4, annex 5.1).

Pel que fa a la higiene de l’escola, Goldschmied (2005) valora globalment tot l’entorn de l’infant, en el seu ambient familiar i en tots els altres ambients on freqüenti, per tant, creu que s’oferirà aquesta bona atenció a l’escola bressol amb la millor defensa contra les malalties i el risc d’infeccions que prové de viure experiències quotidianes satisfactòries i plaents en una atmosfera d’optimisme en totes les interaccions materials i personals. Segons el que diu la pedagogia de Reggio Emilia (2012) és que “el benestar emocional de l’infant és indispensable perquè aprengui. Aquest benestar està relacionat amb el dels pares i educadors”.

1.4. Colors

L’autora Elinor Goldschmied (2003:188) esmenta les formes d’utilització dels colors que s’han de triar a l’interior d’una escola bressol. S’han d’utilitzar colors alegres, però sense excés, ja que esmenta que un fort impacte de colors primaris actuen negativament i molesta sobre els infants, igual que els provoca en els adults. Tot i això, hi ha alguna escola bressol creada amb vidres de colors com ara la de “Els Colors” (Manlleu) que aquests no creen un impacte negatiu, sinó que en alguns moments del dia generen un espectacle de llum i colors per als infants molt curiós. L’excés de color provoca un canvi general de la resta de colors de l’espai, creant així una gamma cromàtica molt diversa (vegeu imatges 5, annex 5.1). Hi ha diverses opinions sobre aquesta escola; hi ha qui diu que és molt impactant i, en canvi, hi ha qui diu que és molt creativa, tenint en compte que ha guanyat un premi de disseny. Pel que fa al jardí, aquest ha de ser un lloc tranquil i on els colors de les flors i de la natura hi tenen un paper molt important: fulles verdes, marrons o grogues dels arbres, la fusta, la pedra, que són components principals de qualsevol ambient natural.

Mirant el llibre de “Color y armonía” de l’editorial H. Blume (2006), he pogut observar que hi ha diverses combinacions per tal d’afectar d’una manera o d’una altra sobre les emocions de la persona. Cada color té un significat psicològic i pot transmetre una o altra emoció. Per tant, si es té en compte les variacions

dels colors i la forma com utilitzar-los, no resultarà una llar molt impactant, ni una llar molt neutre. Penso que a cada espai és bo donar-li un sentit emocional o algun punt que ajudi als infants a millorar-ne la seva adaptació. Per exemple, en un espai on pretenem que els infants es moguin i estiguin actius podem utilitzar el blanc com a fons de paret, però també alguns coixins vermells o cortines de color vermell combinat amb un to vermellós més suau per tal de generar un ambient més energètic. Penso que els colors en els espais són molt importants perquè afecten molt directament a la persona. Per tant, per als dissenys d'espais ideals d'una llar d'infants hauré de tenir en compte aquest aspecte com a un dels principals i bàsics.

La llum que entra a les aules ha de ser natural ha de ser gairebé total, encara que ha d'existir algun mètode de ventilació que permeti no sobrepassar la temperatura d'ambient de les mateixes.

“Cal potenciar la il·luminació natural. Per als casos d'il·luminacions artificials, aquestes han de ser suaus, per reduir l'excitació que produeix la interacció continuada entre infants, i ha d'haver-hi punt de llum independents per a moments concrets. [...] L'espai ha de ser ventilat, amb temperatura al més constant possible. [...] S'ha de garantir un sistema de ventilació o extracció eficaç [...] per evitar mals olors. [...] La il·luminació ha de ser natural. D'entre les obertures, n'hi ha d'haver algunes a l'alçada dels infants, de manera que tinguin perspectiva de l'exterior.”(Guies Metodològiques. Recomanacions per a la construcció d'escoles bressol municipals, p. 7).

Com es pot observar en les Guies metodològiques, els espais han de tenir llum natural com a factor principal, però també mètodes ventilació factibles per evitar altes temperatures i mals olors.

1.5. Imatges

Elinor Goldschmied (2005:189) recolza la idea que les imatges o decoracions han de ser fàcilment canviables, ja que si són imatges fixes al cap d'un temps ningú se les mira i ocupen un espai que es pot utilitzar per garantir una certa varietat. Tanmateix, deixar decoracions festives o dibuixos dels infants enganxats a la finestra impedeixen la visió a l'exterior i resulten depriments quan s'ha oblidat el seu valor original. L'autora parla clarament de la importància de no deixar abandonats els dibuixos dels infants penjats a les parets, ja que segons Goldschmied (2005:189), per a ells és l'acte creatiu el que interessa i no tant la col·lecció de les seves obres (vegeu imatge 7, annex 5.1). Tenint en compte que l'autora fa referència al punt de vista d'Itàlia, la pedagogia de Reggio Emilia (2009) esmenta que les parets són blanques per donar pau i tranquil·litat als estudiants sense gaires decoracions perquè no els molestin. Aquestes informacions demostren altra vegada que per molt que siguin infants, no se'ls ha de col·lapsar la vista amb imatges o dibuixos infantils, només perquè siguin petits.

1.6. Plantes i mòbils

Tenint en compte el que ja s'ha comentat, anteriorment, sobre la importància visual i experimental de la natura, Elinor Goldschmied (2005:190) i la pedagogia de Reggio Emilia (2012) remarquen aquest ambient que generen les plantes envers les lleixes o altres mobles que només intenten omplir els buits de les aules per omplir-los de més “joguines”. Aquest punt el tenen com un dels principals per la massificació de plàstic, materials agosarats i cridaners que envolten moltes de les aules actuals. Les plantes són presents a cada racó de l'aula per donar un ambient més vital, natural i relaxant als infants. Pintar el vidre de la finestra pot semblar poc natural, però és bo per ells ja que aquest treball serà efímer i no tapa la llum solar, sinó que a través d'ella es crea una transparència dels colors espectacular.

1.7. Racó per a les famílies

El racó per a les famílies hauria de figurar a totes les escoles. Elinor Goldschmied (2005:191) diu que aquest espai afavoreix l'intercanvi amigable amb les famílies quan vénen a l'escola bressol. L'autora Goldschmied (2005:191) remarca aquesta idea amb la senzilla exigència que hi ha de constar, només, “un racó a l'entrada moblant-lo amb una catifa, una butaqueta còmoda, una planta, un cartell bonic a la paret i, si és possible, un llum de peu. [...] ens esforcem a oferir als pares un petit refugi, un lloc on puguin descansar un moment si ho desitgen. [...] El mateix espai pot servir a la tarda perquè els infants esperin els seus pares”.

Pel que fa a la pedagogia de Reggio Emilia (2012), les famílies s'involucren en l'aprenentatge dels seus fills/es. Per tant, això demostra que les famílies participen plenament en algunes de les activitats de l'escola i l'espai que comparteixen és l'escola. No obstant, també pot ser ideal tenir un espai dedicat a elles per descansar i compartir experiències, com bé ha comentat Goldschmied (2005:191).

“A l'escola bressol la relació entre educadors i famílies és freqüent i propera. [...] comunicació diària entre família i educadora que es veuran afavorides si es preveu un espai definit com a zona de l'educador o educadora, que serveix de referència per als infants i també com a zona de petit intercanvi diari d'informació” (Guies metodològiques. Recomanacions per a la construcció d'escoles bressol municipals, p. 11).

1.8. Accessos fàcils i adaptats

Lligat amb la importància que a l'escola hi entrin les famílies de forma participativa, també hi ha de tenir accés tot aquell que tingui interès per la mateixa o que en sigui usuari ja que l'educació i l'escola és un repte en el qual s'hi hauria d'implicar tot el poble. D'aquesta manera, Elinor Goldschmied (2005:193) només comenta la importància dels accessos directes des dels espais lliures o jardins fins a l'espai base. Comenta que si s'ha de posar una escala, en ella s'hi adjunti un passamà perquè els infants puguin agafar-s'hi i aprendre a baixar escales. Tot i això, no té massa en compte els nens amb dificultats físiques o

persones en general, que poden visitar l'escola. Punt que remarcaria com a important per a l'accés fàcil i adaptat a tothom de cares a la pràctica del treball. Aquest apartat crec que és dels més importants, ja que vaig tenir una experiència personal en una llar d'infants on hi participava un infant amb "acondroplàsia" o "nanisme", el qual tenia sèries dificultats per baixar o pujar les escales, per arribar a l'aixeta, per pujar a la cadira o per seure al sofà petit. Tenia sort que era un infant molt autònom i valent emocionalment, però els obstacles arquitectònics eren davant seu en cada instant. Va ser pel fet arquitectònic i per la falta de preparació per acollir-lo a parvulari, també, que va haver de repetir un any més a l'escola bressol. Aquesta anècdota em va impactar molt, i per això penso que l'escola ha d'estar oberta i adaptada a tothom, o si més no, que ho estigui molt.

Sempre, però, hem de tenir en compte que la major part d'ajuda l'hem de fer els educadors. Segons Reggio Emilia (2012), els educadors han d'entendre millor als infants i facilitar la seva comunicació i creixement. Així doncs, si aquesta pedagogia emmarca una idea d'aquest tipus, crec que serà important que els infants se sentin a gust i puguin créixer sense obstacles físics posats per nosaltres mateixos. Com bé s'ha dit anteriorment, un infant s'ha de sentir acollit a l'escola, per tant, crec que tothom hi ha de tenir un accés que en faciliti el moviment pels espais amb rampes, passamans, etc. Amb aquesta idea, podem recordar el que s'ha parlat anteriorment del llibre *La ciutat dels Infants* de Francesco Tonucci.

1.9. Espai base i emmagatzematge

En la llar d'infant ha de trobar-se un espai base o "placeta" com bé existeix a Reggio Emilia. Un lloc d'intercanvi social entre els usuaris de l'escola i que permeti un aprenentatge més vinculat a l'aprenentatge de ser persones més crítiques i autònomes. Això s'aconsegueix, també amb els racons de joc i el joc simbòlic. Aquest espai pot contenir algunes estructures o mobiliaris per tal de facilitar la relació. Poden trobar-se taquilles pels nens i nenes, mobles amb obertures per emmagatzemar, baguls, prestatges, i altres (vegeu imatge 8, annex 5.1).

"Espai reservat per emmagatzemar tota mena de material relacionat amb la docència. [...] Màxim d'una persona cada 5 metres quadrats de la cambra." (Guies metodològiques. Recomanacions per a la construcció d'escoles bressol municipals, p. 40).

1.10. Terra per als infants

Elinor Goldschmied (2005:194) veu molt important que els més petits estiguin per terra ja que d'aquesta manera augmenten les possibilitats de desenvolupament motor: se'ls ha de permetre gatejar, caminar descalços, o asseure's per jugar-hi, etc. Per tant, i com bé afirma l'autora, el terra ha de ser càlid i estable per evitar que el cos rellisqui i es descontrolï. Per tant, Goldschmied no posaria mantes per cobrir el terra ja que provoquen inestabilitat al caminar o moure's per damunt. Crec que el terra més adient i que pot adequar-se a les necessitats dels infants és el parquet (fusta) ja que és un material càlid i no rellisca.

1.11. Sala i infants

Segons Elinor Goldschmied (2005:194), els espais han d'estar pensats a escala dels infants. Si tenim com a referència les nostres passes, podem aconseguir uns espais excessius per als menuts. Tenint en compte, com bé ha dit l'autora, un espai no ha de ser massa ampli ja que pot provocar un ambient frenètic quan juguin, ni massa estret perquè no puguin desenvolupar-se com a persones. L'espai pot ser prou ampli perquè puguin desplaçar-se i córrer, de la mateixa manera que pot disposar de nius, bancs, coixins i altres mobiliaris per on ubicar-se (vegeu imatge 9, annex 5.1).

1.12. Locals per a adults

Goldschmied (2005:195) aprofita per parlar sobre l'atmosfera de col·laboració del personal de l'escola i que els espais com ara el menjador, el jardí, la cuina... han de respondre a les exigències del personal de la mateixa manera que aquest ha de disposar d'uns vestidors o armariets que es puguin tancar amb clau. L'espai per als adults també és important perquè aquests s'han de sentir igual de còmodes i acollits a l'escola que els nens i nenes. Per tant, també necessitaran un espai per ells (despatx, cuina, aula de família, lavabos, etc.).

1.13. Roba

Elinor Goldschmied (2005:200) proporciona una idea molt detallada dels objectes de roba que ha d'haver-hi a una llar per possible el benestar i la calidesa. Primerament, la utilització de coixins enconxats d'escuma o de mitjons de niló vells. Es poden confeccionar sacs plens de mongetes seques perquè és més fàcil per agafar-ho pels infants, segons diu l'autora. Goldschmied (2005:200) creu que és important fer llençols, mantes i coixins per als llitets de nines, de la mateixa manera que es poden fer els vestits. Segons l'autora, fer les cortines i tovalloles per a la caseta, mantes velles per fer-ne un tendal a la taula on amagar-se, i fer disfresses poden ser alguns recursos perquè els infants experimentin amb les diferents robes i alhora, vegin la mestra com la cuida, renta i planxa.

De totes maneres, Goldschmied (2005:200) només ha parlat de sofàs, coixins, teles i cortines per referir-se a la insonorització. Fet que penso que és útil, també, pel benestar dels infants i el "sentir-se com a casa". Crec que els nens i nenes han de tenir els llits adaptats a ells de la mateixa manera que hi ha de tenir llençols i coixins per sentir-se com en el llit de casa. Una manera agradable de dormir (vegeu imatge 4, annex 5.1).

1.14. Pati i jardí

L'exterior ha de ser un espai més en l'escola bressol que faciliti l'aprenentatge i que no estigui buit de material i recursos per possibilitar-ho. Primer de tot ha de tenir vegetació.

“És molt recomanable l'ús de vegetació en els espais exteriors del centre, de manera que millori la qualitat visual de l'entorn i s'integri en el sistema educatiu. En aquest sentit, es disposa de diferents elements:

- Vegetació per completar elements limitadors, com ara murs i tanques [...]
- Arbrat que generi zones d'ombra. [...] També cal tenir cura de triar espècies les llavors o els fruits dels quals no puguin generar al·lèrgies en cas d'ingestió accidental.
- Un petit hort, que es convertirà en un espai educatiu més per als infants.”

(Guies metodològiques. Recomanacions per a la construcció d'escoles bressol municipals, p. 69)

Tot i això, no n'hi ha prou amb aquestes característiques encara que són molt bones. L'espai de comunicació i intercanvi social “El Safareig” de la Xarxa territorial d'Educació Infantil de Catalunya (0-6), defineix el jardí amb diferents qualitats que aquest ha de tenir: “Bellesa, l'atmosfera una mica màgica del jardí, es crea sobretot amb la presència de les plantes. És l'equipament viu.[...] Terreny amb desnivells, per pujar i baixar [...]Cal dissenyar-lo amb zones diferenciades, delimitacions, plantes, equipat amb mobiliari, materials, estructures per reordenar [...]És útil tenir molts centres d'interès atractius de manera que el gran grup d'infants es divideixi espontàniament en subgrups autogestionats [...]Les plantes s'han de triar de manera que hi hagi un atractiu especial durant tot l'any: flors, fruites, fulles acolorides... [...]A més de ser boniques, les plantes són útils. Donen formes a l'espai, delimiten, divideixen, són punts de referència estables [...]Les plantes ofereixen als infants espais recollits on retirar-se en privat [...]Del jardí se'n gaudeix tot l'any, per tant cal preveure l'equipament adequat [...]La fusta, en els equipaments de jardí, és més agradable [...]És útil tenir zones pavimentades: terrassa, pati, carrilets per bicicleta, etc. [...]De mobiliari de jardí en calen pocs, ben triats i ben distribuïts per l'espai [...]El sorral, amb terra especial, pot assolir formes i volums ben diversos”. Totes aquestes característiques s'haurien de trobar en tots els patis de les escoles, ja que és un espai natural que dóna moltes possibilitats d'aprenentatges social, intel·lectual, cultural i psicomotor.

La idea de tenir material o mobiliari al jardí perquè els infants puguin interaccionar amb l'entorn i aprofitar-ne cada racó del mateix, ens la repeteix les Guies Metodològiques dient el següent:

“És recomanable col·locar en el pati alguns elements de mobiliari perquè els infants disposin de jocs similars als que troben en els parcs urbans, com ara les casetes o castells, de manera que puguin generar els seus propis racons sense que es posi en perill la seva seguretat. En algunes escoles bressol hi ha una zona d'aigua consistent en un espai amb una aixeta, pavimentat i aïllat, de manera que els infants puguin jugar amb aigua de manera controlada.” (Guies metodològiques. Recomanacions per a la construcció d'escoles bressol municipals, p. 68).

I per últim, el que s'ha de procurar, també, és de tenir diferents espais diferenciats pels diferents paviments. Han de ser conscients de com és un terra amb herba, un terra asfaltat o un terra de sorra. D'aquesta manera poden fer relacions amb altres objectes i trobar quin d'aquests espais és el que poden jugar a un joc concret més còmodament. És a dir, si el terra és asfaltat, els anirà més bé utilitzar en ell els jocs de construcció, de cotxes, o tricicles. Si el terra és d'herba serà més útil per explorar-lo, per estirar-s'hi o per gatejar-hi. En canvi, si el terra és de sorra, els permetrà dur a terme un joc diferent com ara fer castells, clavar pals, tapar amb sorra, buidar i emplenar galledes, etc. Així doncs, i seguint la normativa vigent, és oportú tenir en compte aquests aspectes arquitectònics perquè estan estretament relacionats amb les necessitats dels infants.

“Cal pavimentar els accessos des de l'exterior del centre cap a l'interior, així com totes les sortides existents en un àmbit mínim dels primers 2 metres. [...] que no hi hagi junts que puguin fer caure els infants amb mobilitat més precària. [...] Convé disposar zones de paviment lleuger rugós o estores en els accessos des del pati, per reduir l'aportació de sorra del pati a l'interior de les aules.” (Guies metodològiques. Recomanacions per a la construcció d'escoles bressol municipals, p. 68).

1.15. Materials visibles i a l'abast dels infants

Reggio Emilia (2012) parteix de la idea que els espais, l'ambientació i els materials han d'afavorir la comunicació i la relació entre els infants. Els materials haurien de possibilitar la resolució de problemes i trobar diferents opcions de la seva utilització en el procés d'aprenentatge (vegeu imatge 10, annex 5.1).

Segons les Recomanacions per a la construcció d'escoles bressol municipals (2006;72), hi ha uns materials que es troben a els elements principals que són les taules, les cadires, els mobles, la prestatgeria, etc. Però hi ha uns altres elements que considera d'innovació. Aquests es troben en diversos apartats com ara: racó tou, estructures per enfil·lar-se, racons per amagar-se, elements de balanceig, creació de territoris, propostes d'observació, propostes de manipulació, tallers sensorials, racons de joc simbòlic, etc. Els quals tenen com a materials diversos els contes, les imatges, els sons, les llums, la natura, les transparències, el joc heurístic, la panera dels tresors, l'aigua, els materials secs, la música, el fang, la pintura, la caseta, els cotxes, els estris de cuina, la botiga, les peces d'escuma de diferents formes i volums, els coixins, les robes pedagògiques, les cortines, els jocs i joguines de tipus divers, les farines, la sorra, les llegums, els fulls de paper, les ceres, els colors, els contenidors de vímet, etc.

Aquest material i molt més és el que s'hauria de trobar en una escola bressol ideal, la qual té present el tipus de joc que necessita l'infant d'aquesta etapa d'infantil i les possibilitats que proporciona cadascun d'aquests materials. És necessari tenir en compte molts dels aspectes que ens suggereix la normativa ja que en moltes ocasions no només ens organitza i acota la creació, sinó que ens pot aportar noves idees i possibilitats per dur a terme amb els més petits.

Per arrodonir les idees esmentades anteriorment i tenir clar els aspectes a tenir en compte a l'hora d'iniciar la part pràctica del treball, tenint en compte les idees més rellevants dels autors esmentats i el meu coneixement:

- Què necessita un infant en un espai?

Moviment, adaptació, adequació, recursos, materials, comunicació, autonomia, cooperació, relació, organització, expressivitat, hàbits, reconeixença, interacció, joc, llenguatges, seguretat, imaginació, llibertat, qualitat, afecte, benestar, atenció, confiança, temps, interès, plaer, comoditat, activitat, relaxament, conversa, contacte, positivitat, amistat, etc. Ha de tenir tot el que un infant necessita emocional, afectiva, física i psíquicament.

- Com ha de ser un espai a l'escola bressol?

Agradable, estable, adaptat, flexible, adequat, visible, lluminós, càlid, proper, organitzat, natural, higiènic, organitzat, segur, plaent, útil, funcional, positiu, còmode, significatiu, afectiu, aïllats i ben comunicats, experimental, qualitatiu, interessant, compartit, desitjable, relaxant, recíproc, informatiu, sensitiv, sensible, etc. Ha de ser un "món" diferent adaptat a tothom.

PART PRÀCTICA

2. Aplicació pràctica

2.1. La llar ideal

Entorn: La llar d'infants ideal es troba en un indret ideal. Aquest és un terreny de menys d'una hectàrea situat a prop del poble però aïllat dels cotxes i carrers, és a dir, en un espai campestre dels volts d'un poble rural. L'entrada de l'edifici és un dels costats del mateix orientat al Nord – Oest. D'aquesta manera permet dedicar la meitat de l'edifici a espais on s'hi dediquen més hores i l'altra meitat per espais menys utilitzats durant el dia com és la cuina, l'habitació, etc.

Edifici: L'edifici té forma més o menys octagonal. Aquesta idea és perquè permet que la llum natural entri des de diversos punts de l'edifici i així no necessiti gaire llum artificial a l'interior. Tanmateix, hi ha un pati o jardí interior envoltat de finestres que augmentaran aquesta possibilitat de claror a l'escola i no deixarà cap espai sense llum. Les portes de les aules tenen una finestra al costat i això permet, a part de deixar entrar la llum, veure el que s'està realitzant a l'interior. Cada aula també tindrà una finestreta i una porta a cadascun dels costats per permetre l'accés als serveis i observar el que passa a l'interior de l'aula mentre una de les educadores està canviant un penyal. L'accés ha de ser adaptat, com bé diu Ramon Masegur en el seu entrevista: "ha de ser totalment adaptada, que no tingui barreres arquitectòniques". De la mateixa manera que l'arquitecte David Aceves diu: "tots els espais són accessibles perquè en planta baixa no hi ha cap

esglaó". Per tal que no tingui aquestes barreres arquitectòniques i que sigui en planta baixa, crec que facilitarà l'accés no només pels infants sinó a tot el públic que vulgui accedir-hi. L'escola és oberta a la ciutat, per tant, hi ha de tenir accés qui vulgui, sempre i quan es respectin les condicions d'aquesta.

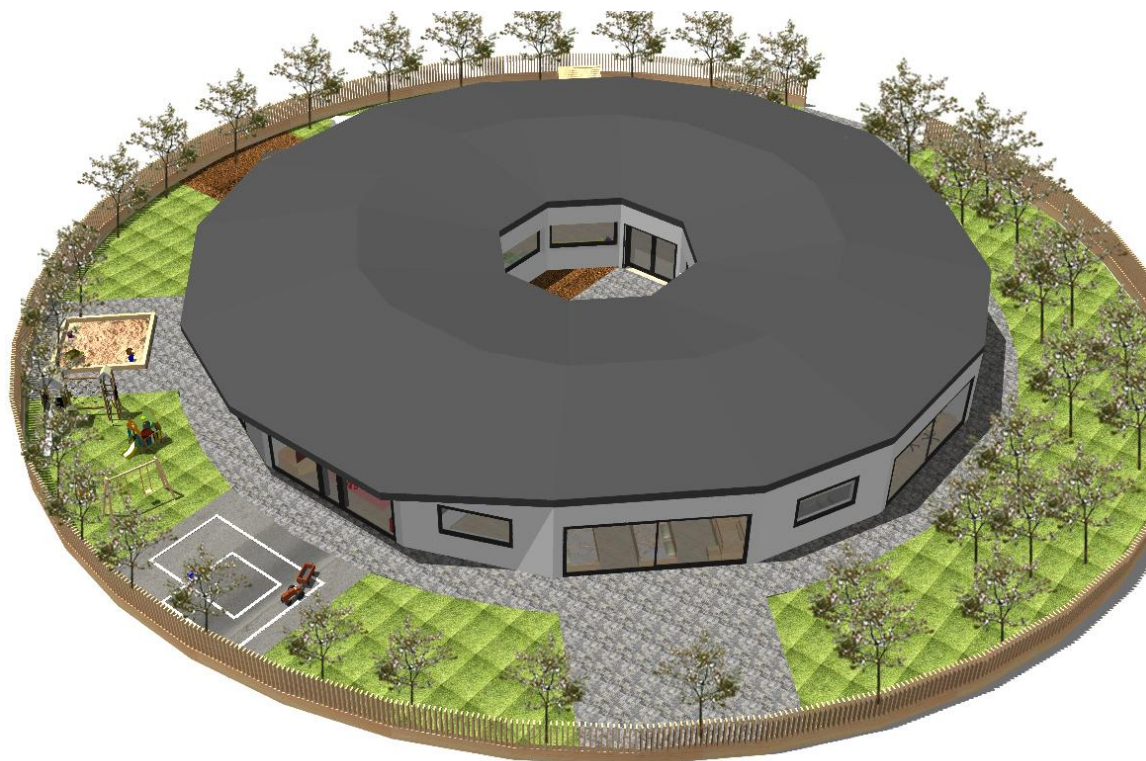
Estructura: Més o menys octagonal i en forma de tortell. Això es degut a la divisió dels espais per mòduls de la mateixa mida, uns de més petits que d'altres. Amb pati exterior que envolta l'escola i un d'interior que dona llum als espais més interns. Els espais estan dividits en dos tipus de mòduls: els primers i més amplis que són els

tallers o aules temàtiques, menjador i aula mestres. D'altra banda hi ha els mòduls més petits que són els lavabos, la cuina, la biberoneria, o l'aula de família. Aquesta divisió permet dedicar cada aula a un material i a un color concrets per aconseguir unes emocions diferents en cadascun d'ells, i una identificació de cara als infants.

Accés i il·luminació: Els accessos han de ser amplis i, com bé coincideixen els dos entrevistats, ha de ser un edifici de planta baixa. Aquest disposa d'una entrada àmplia, d'un passadís gran anomenat la "placeta" i lluminós gràcies a les finestres de grans dimensions i la il·luminació artificial. Aquesta serà, a tota la llar, d'al·lògens i de "Solatube". Aquest últim és un sistema avançat de llum natural que transmet la llum del sol mitjançant un tub i els avantatges que té són que no necessita manteniment, no transmet calor ni soroll, filtra els rajos UV, s'adapta a qualsevol teulat o coberta, difumina la llum arribant a 12m i té deu anys de garantia. Aquest sistema el conec gràcies a un familiar llunyà que treballa en una empresa de llum solar anomenada "Soltecnic" i que està avançant molt a nivell Europeu. Amb això, podem observar que té molts avantatges perquè el que necessita la llar per aconseguir benestar és una llum natural i saludable per als seus usuaris.

Portes: Les portes d'entrada i sortida estan situades a l'entrada de l'escola i són molt àmplies. Permeten la llum de l'exterior ja que són transparents, a més, és possible veure el que passa a l'interior. També hi ha les portes de les aules, que aquestes són de colors diferenciats entre elles. Aquesta diferència és escollida perquè els infants distingeixin les diferents aules temàtiques sense tenir com a identificació una imatge típica ni que pugui crear tòpics ni referències. Per tant, he escollit els colors adients a cada aula perquè hi sorgeixin un tipus o altre d'emocions.

Finestres: Com que cada aula tindrà un color que serà el que, a part d'identificar l'aula, també intentarà provocar una energia concreta als infants perquè puguin dur a terme la tasca amb una activitat més dinàmica o més tranquil·la, aquests colors hauran d'estar contrastats amb la gran quantitat de llum natural que arribarà de l'exterior, ja que totes les aules disposen d'àmplies finestres i de llum de "Solatube". A més, les aules disposen d'una finestra que va a l'exterior de grans dimensions, dues de més petites que es troben entre l'aula i els lavabos laterals per tal que l'educadora vegi l'interior de l'aula mentre canvia un bolquer, i una última al costat de la porta d'accés de l'aula per veure el que s'hi fa a

l'interior de la mateixa i deixar passar la llum. Les de la resta de l'edifici són semblants entre elles, és a dir, més petites que la mida de la paret. Aquests accessos permeten, també, per a la ventilació de la llar, en general. Tal com deia David Aceves en l'entrevista: “els materials són molt importants i ajuda molt si pots tenir entrada de sol, és a dir, llum natural”. Per crear aquest ambient més natural, també pot ser possible utilitzar plantes i flors a l'interior de l'edifici.

Terra: El terra és de parquet natural a l'interior, per tal de fer que la llar sigui més acollidora, més agradable, més còmode, de més mobilitat pels infants i de fàcil manteniment a l'interior. Així és com ho afirmaven ambdós arquitectes en les seves entrevistes: “la fusta en els terres i que no siguin ni mosaics ni pedres perquè després els ambients són freds” (Ramon Massegur), “els materials són molt importants” (David Aceves). Pel que fa a l'exterior, hi haurà diverses zones i per tant, cadascuna d'elles disposarà d'un terra diferent: sorra, herba, terra, pedres, etc. D'aquesta manera, els nens i nenes podran conèixer els diversos elements naturals que tenim al nostre entorn. Per facilitar el moviment de la mestra en totes les aules, aquesta disposa d'una cadira baixa amb rodes. Aquesta facilita molt el desplaçament d'un lloc a un altre sense haver d'aixecar-se sovint.

Teulada: Seria ideal mantenir l'estructura en forma de cúpula foradada al mig, com si fos un tortell, amb arcs que van del jardí interior al pati exterior. La intenció seria que fos segons cada mòdul i que cadascun dels teulats d'aquests tinguessin el color de l'aula per l'exterior. Al no ser un teulat pla, també permet evitar la calor a l'estiu, ja que és una escola on hi entra molta llum.

2.2. Planta general dels espais

Interior

Zona 1. Entrada

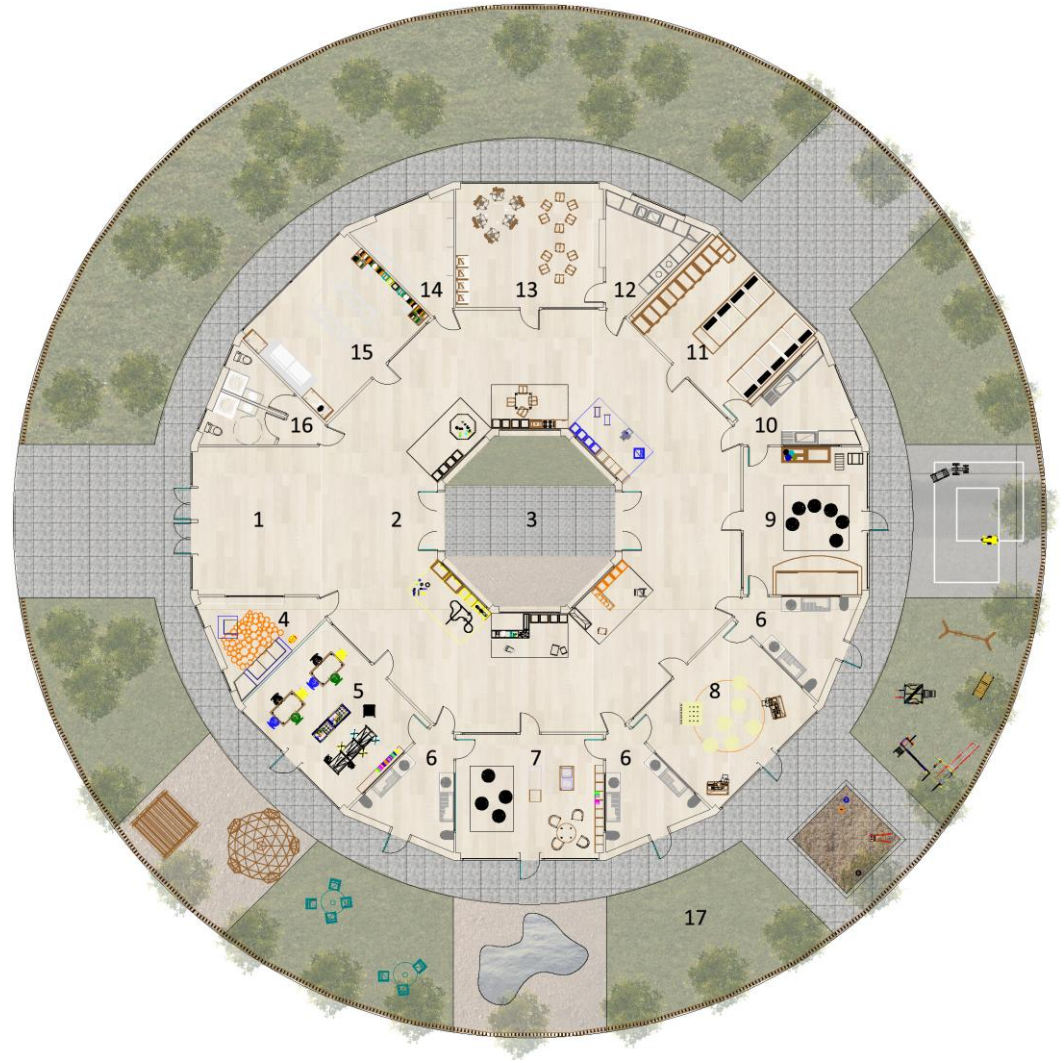
Aquest espai ha de ser obert a l'escola, per tant, ha de ser lluminós i espaiós. Moltes escoles tenen problemes a l'entrada perquè l'entrada simplement és un passadís estret per arribar a les aules. L'entrada ha de permetre compartir informacions i relacions amb les famílies, nens i nenes, o altres usuaris. És un espai de comunicació diari. A més, serà en les parets de l'entrada on s'exposaran obres dels infants i on s'hi trobaran les taquilles dels infants. El color és blanc, d'aquesta manera ajuda a tenir una bona il·luminació i també s'aconsegueix un espai on exposar les obres dels infants d'una forma més professional.

Zona 2. Placeta (racons de joc)

La placeta és destinada a ser la continuïtat de l'entrada. Així doncs, serà també un espai de lleure i de comunicació, i a més tindrà un racó de jocs a cadascun dels costats interns que envolten el jardí interior. Per tant, esdevindrà una ciutat en poc més de quaranta metres quadrats. Serà un lloc molt lluminós i agradable. El color és blanc en totes les parets, encara que es diferenciaren els racons mitjançant el mobiliari i unes catifes d'uns altres colors.

Zona 3. Jardí interior

El jardí interior serà un espai dedicat a la cura de les plantes per tal de fer més autònoms els infants i tenir més a l'abast la vegetació a l'escola. D'aquesta manera, també, s'aconseguirà molta il·luminació natural de l'exterior. Causa

que no seria possible si no existís una cúpula, una vidriera al sostre o un pati intern. En aquest cas s'ha optat per col·locar-hi un jardí intern per fer més acollidor, natural l'espai i sensibilitzar els infants en l'entorn. El color de la paret serà blanc per ajudar a ressaltar els colors de la naturalesa i perquè la llum reflecteixi en cadascun dels costats cap a l'interior de l'edifici.

Zona 4. Espai familiar

L'espai familiar és una aula de la llar dedicada a les famílies usuaris o no de l'escola, perquè puguin intercanviar opinions, fer reunions o trobades en aquest i tenir més coneixements sobre el desenvolupament de l'etapa infantil mitjançant els llibres o articles que hi trobaran en el prestatge. Els colors que hi predominen són el blanc, el negre i el taronja. S'han escollit aquests tres colors perquè el negre és un color elegant que queda luxós contrastat amb el blanc, i el taronja dona un ambient més modern i divertit a l'habitació que la fa més confortable. Aquest lloc és molt important perquè la relació entre la família i l'escola és, realment, el principal factor que tindrà a veure amb la seguretat i la confiança dels infants cap a l'escola, per tant, s'ha de tenir cura d'ell i millorar-lo aportant coneixements, consells i propostes. El color de la paret és blanc per tal d'ampliar l'espai, ja que no és de grans dimensions igual que el moble baix per als llibres. Els sofàs són de color negre perquè és un luxós i seriós. Crec que pel que fa a l'infant, podem dirigir-nos-hi des d'un món imaginari i il·lustre, però a les famílies se'ls ha de tenir una presentació més seriosa per donar a entendre que l'educació no és un joc, sinó que és una preparació de la base de la vida i del dia a dia de la persona.

Zona 5. Aula d'art o taller artístic (Aula Grog)

L'aula o taller artístic és el lloc ideal per dur-hi a terme activitats d'art plàstica o musical, o també ambdues alhora. Es tracta d'un dels espais més lluminosos de la llar, per així permetre que la vista estigui en millors condicions i per tal de permetre dedicar més hores a l'activitat artística. S'ha escollit donar el color groc de llimona a aquesta aula perquè és un color fresc i lleuger, preparat per refrescar les ments i començar de zero en la creativitat dels infants. Les parets de l'aula seran d'un blanc neutre per ampliar l'espai. D'aquesta manera, l'infant pot sentir-se tranquil i relaxat. És una aula relacionada a l'àrea de comunicació i llenguatge del currículum de primer cicle d'educació infantil que ha d'afavorir el compliment de les funcions següents: comunicativa, lúdica, cocreiativa i representativa.

Zona 6. Lavabos i canviadors

Els lavabos són una part fonamental en la llar d'infants. En aquest lloc és molt necessari tenir un gran suport de la mestra i de la família per tal d'obtenir grans resultats de seguretat en el nen i de millorar la seva autonomia. En ell, hi ha també els canviadors, lloc que permet controlar l'aula sense deixar de banda el nen o nena canviat. Aquest mòdul es repeteix tres vegades. La repetició es fa perquè els infants puguin arribar des de qualsevol aula i així tenir-ne accés des de gairebé cadascuna d'elles. El color serà blanc en aquest lloc ja que es tracta d'un espai on s'hi du a terme una rutina i en el que es tracta d'ajudar l'infant a sentir-se tranquil i estimat.

Zona 7. Aula ciències o experiències (Aula Verda)

L'aula de ciències és aquell espai dedicat a l'exploració i manipulació dels elements del seu entorn. Un lloc amb intercanvis d'opinió, on la raó és qüestionada i on es pot viure grans experiències de descoberta d'un mateix i dels altres i descoberta de l'entorn. La llum incideix la major part del dia en aquest lloc, per tant, és un espai accessible qualsevol hora del dia. Aquest espai té com a color principal el verd poma i verd fosc en alguns retocs. Aquesta opció és perquè el color verd és el de la natura, per tant, relaxant i fresc. Amb aquest color pots tenir la sensació de sentir-te en un ambient rural, així doncs, té relació que s'hi treballi la natura o els experiments com a principal objectiu. El color de la paret és el blanc neutre per fer que l'espai sembli més ampli i fresc.

Zona 8. Biblioteca (Aula Taronja)

La biblioteca és l'espai dedicat a l'explicació i observació de contes. Un lloc on l'infant podrà observar, analitzar i relacionar moltes de les imatges o lletres que més endavant serà capaç de llegir. Es tracta d'una zona molt il·luminada, i per tant, permet fer un millor aprenentatge i visualitzar millor els elements. El color d'aquesta aula és el taronja amb el color crema. Aquesta combinació és escollida perquè el taronja dona un aire agradable i acollidor, i el color crema és relaxant. Per això és un espai dedicat a la biblioteca perquè l'ambient agradable, acollidor i relaxant d'aquest espai dona peu a fer un millor aprenentatge i a acollir l'infant en els principis del llenguatge. De la mateixa manera que l'aula d'art o taller artístic, aquesta inclou les tres àrees del currículum ja que a partir dels llibres, contes i relacions amb l'educadora, es du una estreta relació entre els diferents continguts de les tres àrees que remarca el currículum d'educació infantil.

Zona 9. Aula d'expressió corporal (Aula Vermella)

L'aula d'expressió corporal és l'espai que permetrà dur a terme activitats mogudes, de teatralització, expressió del cos, de psicomotricitat i de maduració muscular. És un espai molt il·luminat, per tant, poden tenir-hi llum gran part del dia. El color d'aquest lloc serà vermell, ja que segons el llibre de "Color y armonía" de l'editorial H. Blume, el vermell és un color energètic. Així doncs, és combinat amb vermell – rosat per tal de no provocar un alt contrast i així harmonitzar l'ambient fent que esdevingui un espai pel moviment dels infants i a la lliure expressió. Aula dedicada a l'àrea de descoberta de l'entorn, de descoberta d'un mateix i dels altres i de comunicació i llenguatge. Aquesta les emmarca totes tres perquè és un espai que afavoreix el desenvolupament dels infants dins del que diu el currículum sobre aquestes àrees com ara que "l'expressió i la progressiva regulació de les emocions" o "comparar, classificar, ordenar, definir, mesurar, comptar, fer transformacions, descriure, fer estimacions i comprovacions".

Zona 10. Sala de biberons

La sala de biberons serà ocupada per uns mobles amb calaixets i biberons per tal de dur a terme la tasca d'alimentació dels més petits de la llar. Es troba al costat de "l'habitació" perquè els més menuts que encara tenen servei de biberó puguin dur-lo a terme prop del llit on seguidament aniran a dormir.

Zona 11. Habitació (Aula Blava)

L'habitació és l'espai el qual els nens i nenes hi dormiran un cop estiguin de dinar i/o esmorzar depenent de l'edat de l'infant. El color d'aquesta habitació és el d'un blau – violat que dóna un aire de nit i tranquil·litat a l'espai. El color blau és un color que es relaciona molt amb el mar, i es considera un color relaxant, per tant, s'utilitza en aquest espai per relaxar l'infant i acompanyar-lo a que se senti còmode durant el temps que dormi. La il·luminació d'aquest espai és mínima, per tant, es troba situada a la meitat Nord de l'edifici.

Zona 12. Cuina

La cuina és l'espai on no hi accediran els infants per seguretat, només hi podran entrar si van acompanyats de la mestra o d'un adult, o bé per dur-hi a terme alguna activitat alimentària. Tot i això, s'intentarà utilitzar el menjador per evitar riscos majors. La cuina és un dels mòduls de la mida dels lavabos i té una finestra a l'altura de la vista d'un adult i permet que hi entri llum. També podria ser útil per fer alguna activitat amb algun familiar cuiner o pastisser per mostrar-la als nens i nenes.

Zona 13. Menjador (Aula Lila)

El menjador és la sala on els infants i els usuaris de la llar hi faran els àpats com pot ser l'esmorzar, el dinar i el berenar. Igual que la cuina, també s'hi poden dur a terme activitats alimentàries. És un espai ampli i es pot moure el mobiliari en cas de necessitat per a alguna altra proposta. Té molta llum natural i el color predominant és el blanc i la fusta. El color de la porta del menjador serà lila perquè el menjador és un espai agradable i tranquil, per tant, un lila rebaixat proporcionarà aquesta sensació. Tanmateix, és un color que no es coneix gaire en els aliments, tot i que ens pot fer pensar en el de la remolatxa.

Zona 14. Magatzem

El magatzem és un espai senzill i de la mateixa mida que els lavabos i la cuina. És una zona dedicada a l'organització i ordenació del material secundari. A les aules hi ha un material primari que és el que poden agafar lliurement i accedir-hi de forma autònoma, en el magatzem hi ha, doncs, les substències del material de l'aula. És a dir, material de reciclatge per si s'acaba el de l'aula, pintures noves, etc. És un espai on hi accediran les educadores i, en algun cas, i amb el previ avís a aquestes, hi podran accedir els familiars per si els falta algun recurs per treballar amb el seu fill o filla i necessitin el suport material de la llar. El color que hi predomina és el gris i el blanc, ja que és un espai ampli i organitzat.

Zona 15. Aula de mestres (Aula Rosa)

L'aula de mestres ha de suposar un espai relaxant per les mateixes i que generi comoditat perquè puguin sorgir propostes d'innovació a la llar i activitats educatives adaptades a tots els infants. Perquè això esdevingui real, és necessari que hi hagi un espai de relaxació i un altre espai d'organització i assemblea. És un lloc molt lluminós i amb un ambient natural i relaxant pels seus colors blau, verd i blanc. Crec que és necessari que les educadores tinguin una zona a la llar on relaxar-se, desconnectar de la feina i/o documentar-se, ja que és molt important que tinguin una continuïtat en aprenentatge sobre noves metodologies, formes de tenir cura dels infants, nous recursos, etc. L'aula de mestres tindrà la porta de color rosa perquè és un color relaxant i agradable. També és un toc femení que tenim com a tòpic. El rosa suau sembla que ens dona pau i que és un color agradable.

Zona 16. Lavabos de mestres

Els lavabos de les mestres és imprescindible ja que separa notablement la diferència entre un infant i un adult. Primer de tot perquè els serveis dels més petits són de mides molt baixes i segonament, perquè un adult necessita una intimitat que l'infant encara no necessita. Per tant, és molt còmode i útil tenir un petit mòdul de la llar dedicat a aquest servei per la mestra.

Exterior

Zona 17. Pati

El pati està dividit en deu parts diferents: jardí, cabanyes, pícnic, estany, prat, sorral, gronxadors, vehicles, empedrat i bosc. Està pensat perquè els infants tinguin consciència de les diferents qualitats del seu entorn, alhora que serveix per millorar els seus aprenentatges i els seus estats emocionals. És l'espai d'esbarjo, de joc, d'aprenentatge social, i cultural en general.

2.3. Espais ideals

ZONA 1. Entrada

Mobiliari: Només hi haurà les taquilles o penjadors dels més nens i nenes per tal que sigui fàcil deixar-hi les sabates o els abrics i maletes.

Roba: Hi ha una catifa al terra per fer que sigui un espai acollidor i net perquè evita que els adults i els infants entrin amb les sabates brutes. En aquest cas, tot i que es podria fer, no s'utilitzen cortines perquè poden obstaculitzar el pas de l'entrada i la sortida, tot i això, repeteixo, podria evitar l'entrada de la llum i del so si fos necessari. Com que l'orientació d'aquest espai és la de Nord-Oest, crec que no n'és necessari.

Material: Aquest espai no disposa de material per treballar, sinó que en alguns moments hi haurà exposicions dels treballs fets amb materials d'altres aules.

Decoració: La única decoració que hi ha és la dels penjadors o taquilles i les exposicions que s'hi puguin arribar a fer.

ZONA 2. Placeta

Mobiliari: la placeta hi trobem sis racons diferenciats per catifes i mobles diversos que s'explicaran detalladament més endavant.

Roba: Aquest espai, com bé s'ha esmentat, estarà dividit per catifes de diferents colors per evitar col·locar parets divisòries i perdre lluminositat a l'espai. És a dir, el color de la catifa serà el mateix del color d'aula que hi hagi al davant, per tant, el racó que hi hagi davant de cada aula tindrà una semblança amb el que s'hi fa a l'interior d'ella. Per exemple, en el cas del racó de davant de l'aula d'experiències, aquest serà el de botigueta, relacionat amb la natura i els aliments. I un altre exemple és el racó de la cuineta que es trobarà davant del menjador de l'escola.

Material: En cadascun dels racons de la placeta hi ha el material oportú per treballar cada joc simbòlic, panera de tresors o joc heurístic.

Decoració: La decoració serà nul·la, perquè l'espai ja disposarà de colors diferenciant els racons i els jocs pertinents a aquests.

Altres: Aquest espai disposa dels racons de joc i aprenentatge que estan distribuïts d'una forma semblant entre ells; tots tenen un color de referència igual al de l'aula de davant, per tant, també pretén obtenir unes emocions semblants a les d'aquesta. D'altra banda, tenen una mateixa distribució, és a dir, disposen d'una catifa perquè els objectes no s'escampin, per crear un ambient més càlid i perquè puguin descalçar-se i desplaçar-se fàcilment. També disposen de dos tipus diferents de prestatges d'emmagatzematge. Aquests estan col·locats a tocar la paret del pati interior. L'un és el mateix a tots els racons i serveix per guardar grans quantitats d'objectes en capsas, i l'altre és diferent a tots els racons, ja que en alguns casos és un aparador, a l'altre és un tauler d'eines, a un altre és una caseta, etc.

Racó de construcció

Aquest espai està diferenciat pel color groc. A davant hi ha l'aula d'art, per tant, s'ha escollit col·locar davant seu un racó per dur a terme la creativitat, el disseny i la imaginació. El color groc és el que s'utilitza per aquesta aula, per la seva frescor i lleugeresa per tal de començar a una nova obra. El racó de construcció té com a moble diferenciat un tauler d'eines que permet dur-hi a terme accions a l'alçada de l'infant, i si ho creu necessari, pot fer-les al terra.

Racó de botiga

L'espai de la botigueta està diferenciat pel verd. A davant hi ha l'aula d'experimentació, per tant, s'ha escollit col·locar davant seu un racó que té a veure amb la natura i en les seves qualitats. Es tracta d'un espai on l'infant pot tenir dos papers principals, el de botiguer que ha de fer un intercanvi per tal de vendre, o el de client que ha de tenir clar què és el que vol, i per tant, ha de conèixer els elements naturals o no que la botiga ven. El color verd és el que s'utilitza per l'aula d'experimentació perquè és un color fresc i natural, que promou les ganes i la motivació per conèixer l'entorn. El racó de botigueta té com a moble diferenciat un aparador que permet que els infants es col·loquin davant o darrera d'aquest taulell. També disposa d'uns carros de compra perquè es puguin posar en el rol que pertoca a cadascun d'ells. És un bon racó per dur a terme una activitat de joc simbòlic.

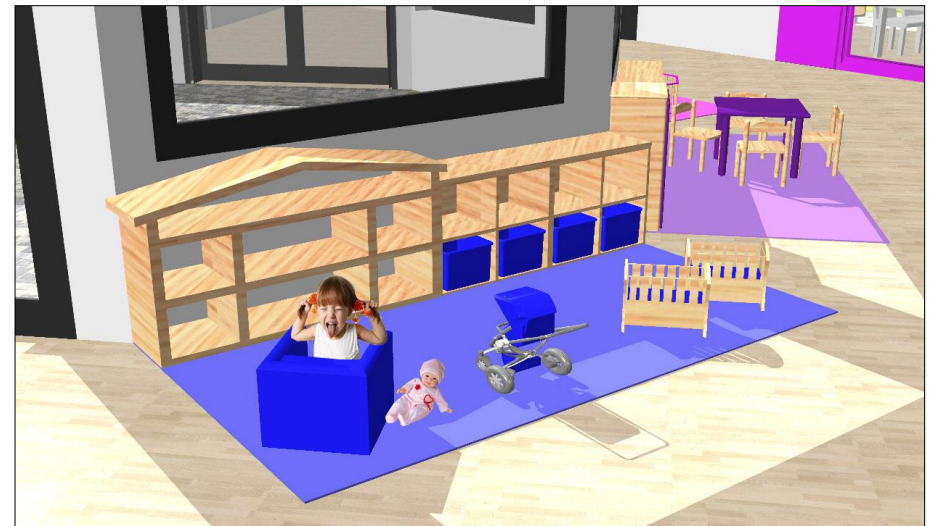
Racó de metges

El racó de metges és un espai que cada vegada s'utilitza més a les llars o als parvularis per tot el que dóna als infants. Està pensat perquè els nens i nenes es posin al lloc del metge i tenen cura dels altres nens. També al lloc del pacient, ja que els ajuda a treure la por davant d'una agulla o simplement, a agafar més confiança als metges ja que és un dels llocs de la vida real on van en freqüència. S'ha escollit el color taronja perquè davant seu hi ha l'aula de biblioteca. La biblioteca és un espai que ens dóna molta informació i que, davant del dubte, gairebé sempre hi trobem una resposta. Així doncs, al estar situat davant la biblioteca, els permetrà mirar en qualsevol moment contes o llibres informatius. Aquest espai serà taronja, com bé s'ha dit, element que provocarà un ambient més càlid. També hi haurà uns mobles diferenciats, que en aquest cas seran una llitera d'infermeria i un moble de capçalera per col·locar els instruments mèdics. Un altre element que els ajudarà a posar-se en situacions desconegudes serà la cadira de rodes mèdica. Aquesta està pensada perquè els infants tinguin la oportunitat de fer un joc simbòlic en ella, però també que vegin els obstacles que es troben, en moltes ocasions, les persones que hi van.

Racó de caseta

Aquest espai és el dedicat al color blau. Es troba davant del dormitori, lloc on una de les rutines bàsiques (dormir) es porta a terme a la nit i també al migdia. El fet de tenir unes rutines marcades i contínues, dóna seguretat als infants perquè saben el que passa i el que passarà més tard. Per tant, s'ha dedicat un racó de la llar a la caseta com a aquell espai que hi ha unes rutines i una vida quotidiana per gaudir. El color destacat d'aquest lloc és el blau, un color relaxant i que dóna tranquil·litat a la persona perquè aquesta pugui sentir-se còmode i relaxada.

Racó de cuineta

El racó de cuineta és de color lila. Aquest espai es troba davant del menjador, el qual és on intervé una de les rutines més importants del dia, els àpats. El fet de tenir un racó davant del menjador dedicat a una cuineta, dóna molt de joc per treballar diferents aspectes des del joc simbòlic, al llenguatge oral i escrit (el que sàpiguen) i el d'equilibri o psicomotricitat al dur els objectes de la cuineta a les taules. Al tenir la cuina i el menjador a davant, els pot ser possible visitar les cuineres durant l'elaboració del dinar o, fins i tot, cuinar algun dia amb elles. El color lila és pensat perquè l'espai sigui agradable i tranquil. El mobiliari que distingeix aquest espai és molt divers. Té una cuineta senzilla amb fogonets, armaris, pica i aixeta, nevera i taules i cadires. Encara que seria molt recomanable que l'aixeta ragés, que el fogonet fes llum i un xic d'escalfor, que la nevera tingués aire fred i que a sobre les taules hi hagués un llum perquè els infants fossin conscients de les qualitats d'aquests mobles i espais, és passable que aquests tinguin la màxima aparença real.

Racó de lactants

En la placeta hi ha hagut la necessitat de crear un espai dedicat als més menuts, als que encara no tenen les possibilitats de desplaçar-se caminant i que encara no tenen tanta facilitat de moviment com la resta. El color dedicat a aquest racó és el rosa pàl·lid. Aquest proporcionarà als infants una sensació agradable, tendre i pacífica per tal de dur a terme nous aprenentatges en ell. En aquest espai hi haurà un mobiliari diferent que és un espai de joc i una panera dels tresors amb les qualitats que esmenta Elinor Goldshmid (2005-83).

Zona 3. Jardí interior

Terra: Té tres tipus de terra: el del mig és el pas o camí que travessa el pati i és de llambordes petites perquè s'hi pugui caminar o desplaçar en facilitat; els costats d'aquest camí són diferents i especials, l'un és de terra per fer-hi hortet i l'altre és herba per plantar-hi flors i fer-lo jardí.

Mobiliari: No està pensat col·locar-hi mobiliari, tot i que podria haver-hi un petit armari amb el material de treballar al jardí i a l'hort, o també pufs d'exterior adaptats pels infants perquè puguin descansar mentre cuiden les plantes.

Accés: Dues de les finestres s'obren cap a l'exterior del pati interior. Estan situades una a l'Oest i l'altra a l'Est, creant així un pas directe cap a l'altra costat del pati.

Roba: No és un espai pensat perquè hi hagi roba, tot i això, en el cas que s'hi col·loquin pufs per seure, hi hauria part d'aquesta en ells.

Material: Pot haver-hi un armari que s'ha esmentat anteriorment dedicat al material de treball per a l'hort i el jardí.

Decoració: La decoració són les pròpies plantes i els elements naturals que les envolten (pedres, sorra, terra...).

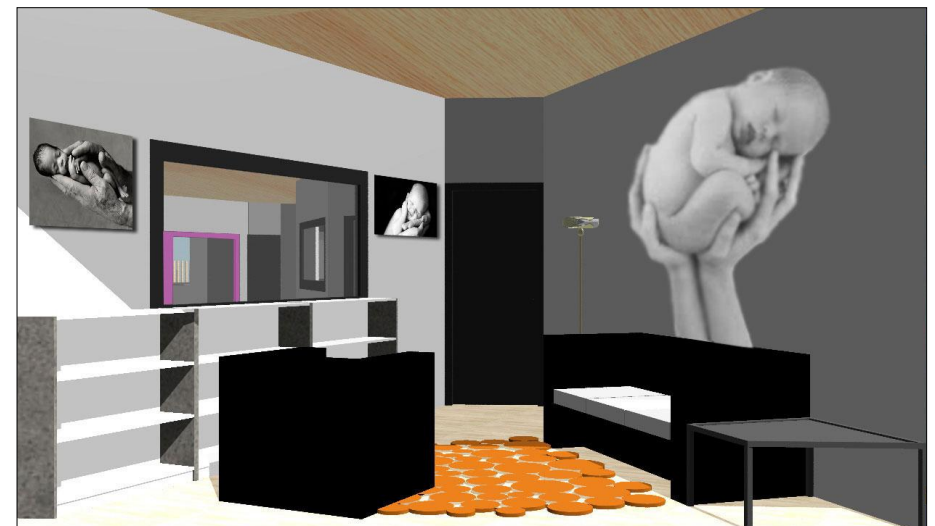
Zona 4. Espai familiar

Mobiliari: L'espai familiar disposa d'un sofà de tres places i una butaca. Aquest mobiliari permet que els familiars s'asseguin i es relaxin per tal de tenir la oportunitat de compartir i aprendre més sobre el desenvolupament dels seus nens i nenes. Per això, és necessari col·locar un moble baix on hi arribi tothom amb llibres, revistes o articles d'educació de l'infant.

Roba: Per tal de fer que l'espai no sigui poc acollidor pel color negre amb el contrast del blanc, s'hi col·loca una catifa moderna i divertida de color taronja. Aquest color, com bé s'ha dit anteriorment, és l'equilibri entre benestar i comoditat.

Material: El material, en aquest espai, ha de ser l'útil perquè tinguin la oportunitat d'interessar-se sobre temes d'infància. D'aquesta manera poden sorgir coneixements més aprofundits sobre com tractar i cuidar la infància, i se'ls pot aconsellar o motivar perquè duguin a terme pràctiques conjuntes amb l'escola. Un material molt atractiu i que pot ser molt útil en aquest espai és la col·lecció de "revista d'In-fàn-ci-a".

Decoració: Pel que fa al tema decoratiu, hi té un paper molt important la il·luminació. En aquest cas, es col·loca una làmpada de peu per motivar als familiars en la lectura de la llibreria que hi ha en el mobiliari. D'altra banda, es poden utilitzar algunes imatges representatives de moments entre l'infant i la família, per tal de mostrar que els nens i nenes es mereixen el mateix respecte que els adults. Per acabar aquest espai, es podria col·locar una cortina a les diverses finestres per crear un ambient encara més acollidor i on la llum no hi entri directament.

ZONA 5. Aula d'art o taller artístic

Mobiliari: L'espai disposa de divers mobiliari preparat per dur a terme grans activitats artístiques:

Taules. Són de forma rectangular, tot i que seria millor que fossin circulars, això permetria que els infants no es donessin cops a les vores d'aquestes i ajudaria a arribar fàcilment a les eines des de les diferents bandes de la mateixa. Els colors de les taules serà de fusta, ja que es pretén harmonitzar l'espai. D'altra banda, han de ser d'un alçada mitjana pels infants i que tinguessin rodes per tal de moure-les i apartar-les en cas de fer un mural o una altra activitat al terra.

Cadires. Per tal d'aconseguir que s'adaptin a l'altura de tots els infants, afirmo que hi hauria d'haver cadires graduables o adaptables infantils. Les escollides en el projecte semblen poc estàtiques, però són un bon model per observar que la forma arrodonida de les mateixes ens ajuda a treure obstacles i ser més segurs en el treball. No poden tenir rodes ja que amb aquestes es perd l'equilibri al pujar-hi i al treballar. Si fossin mòbils, no permetrien l'estabilitat del nen i aquest no treballaria amb seguretat ni tranquil·litat.

Carros de material. L'espai disposa de dos mobles mòbils amb material divers perquè puguin agafar-lo des dels diversos punts de l'aula. Així doncs, ells mateixos tenen accés al material. El material també ha d'estar disponible i ordenat al mateix lloc perquè sigui l'infant qui, de forma autònoma, accedeixi a ell. Per tal de tenir aquest ordre i organització, i perquè pugui documentar-se i observar artistes i obres, se'ls col·locarà un prestatge o moble baix per llibres d'artistes, d'art i per materials reciclats, etc.

Cavallets amb tamborets. L'aula d'art té una zona amb cavallets a mida que podran ser mòbils i amb frens per mantenir l'equilibri al treballar. Aquests cavallets donaran la possibilitat als infants de pintar i treballar en una dimensió diferent, verticalment. Al ser mòbils, serà possible apartar-los en cas de treballar al terra, tot i que serà necessari que tinguin frens per tal de treballar-hi confiadament.

Material: Pintures, papers, materials reciclats, col·la, fang, pinzells, llapis, retoladors, ceres, carbonets, aquarel·les, tampons, robes, etc.

Decoració: La decoració en aquesta aula intentarà incidir el mínim en referències o tòpics. Les obres penjades a la paret seran les dels propis nens, sempre i quan se'ls valori i se'ls col·loqui de forma emmarcada, evitant abandonar-los a la paret. Un altre element molt significatiu en aquest espai és el mirall que hi ha al llarg de tota una paret lateral. El motiu d'aquest element és ampliar l'espai, fer-lo més lluminós, i conèixer el reflex de la seva persona i dels elements de l'entorn.

Zona 6. Lavabos i canviadors

Mobiliari: Disposa de dos canviadors col·locats per sota d'una finestreta que dóna a cadascuna de les aules dels costats amb les que permet controlar els infants de dins l'aula mentre se'n canvia un altre. També hi consten dos petits vàters per als infants i dues piques àmplies on hi haurà dues aixetes per facilitar la higiene. S'hi ha col·locat només dos vàters perquè entre aula i aula hi ha un lavabo, i per tant, pot ser suficient. En cas contrari, es poden col·locar gibrelletes. Aquestes també són útils en cas que hi hagi algun nen o nena amb nanisme, ja que tenen les extremitats més curtes que el seu cos i els limita per asseure's i arribar als llocs.

Roba: Pel que fa a la roba, pot haver-hi alguna tovallola per eixugar-se i una cortina a les finestres per fer-lo un espai més acollidor, sempre i quan es tingui cura d'aquestes i es mantinguin netes i en bon estat.

Material: El material pot ser el paper higiènic, la tovallola, i un vas per beure aigua.

Decoració: Davant de la pica hi haurà un mirall perquè els infants puguin observar els moviments i les accions que fan i així aprendre de forma recíproca. Per tant, no serà només un element decoratiu sinó que servirà per una acció d'aprenentatge.

Zona 7. Aula ciències o experiències

Mobiliari: L'aula es divideix en diferents sectors. Un d'ells està marcat per una catifa amb coixins al terra i se situa a la dreta a tocar la paret on hi ha un mirall. Aquest espai serveix per fer assembles, per observar el propi cos, per fer petits exercicis d'experimentació amb ells mateixos o per consultar els llibres que es troben a un altre sector de l'aula. Aquest altre sector està marcat per l'exploració i la investigació del que els infants troben o tenen en l'entorn natural. Té com a mobiliari un moble baix amb materials i llibres per consultar, una taula amb cadires còmodes per tal de concentrar-se o analitzar petites troballes i finalment, dos mobles poc freqüents però que cada vegada s'utilitzen més a les escoles: una taula de llum i una taula amb dues cavitats o piques buides. Aquests permeten fer una observació més acurada amb la llum o amb l'aigua sobre els elements trobats o estudiats.

Roba: Disposa de coixins rodons per seure damunt d'una catifa de conjunt. Permet seure en un espai tranquil i agradable per compartir experiències. També poden ser útils cortines per evitar els rajos de sol directes i per ajudar a insonoritzar les aules.

Material: El material serà a l'abast dels infants ja que es tracta de treballar i explorar de forma autònoma amb instruments i eines diverses. Es poden utilitzar embuts, pots transparents, caps transparents, comptagotes, pales, galledes, envasos diversos, llibres, contes, etc.

Decoració: Pot haver-hi alguna planta per fer l'ambient més natural i fresc, poden haver-hi les esmentades cortines i el mirall a la paret. També es pot col·locar imatges o documentació d'algun projecte o experimentació feta d'una forma emmarcada.

Zona 8. Biblioteca

Mobiliari: Disposa d'un espai central diferenciat per una catifa circular amb pufs pels nens i nenes i una cadira més gran per la mestra. Aquesta servirà perquè la mestra pugui explicar els contes als infants i no es trobi a molta alçada, sinó que estigui molt a prop dels infants, sempre i quan ella també estigui còmode. Els pufs també són adaptats per nens i nenes de 0 a 3 anys. Pel que fa als mobles pels llibres i contes, aquests seran mòbils per facilitar-ne la organització, la tria i el desplaçament dels menuts.

Roba: Tenint en compte que pretén ser un espai agradable i amb el mínim de soroll, la roba té un paper important en aquest. Una catifa fa que el nostre cos se senti més a gust al gatejar o caminar per terra. També són útils els coixins o pufs per seure o estirar-nos mentre llegim un llibre o el contemplem. Però per minimitzar el soroll, pot ser molt útil col·locar cortines a les finestres de l'aula.

Material: El material que té la biblioteca són llibres, contes, revistes i altres formats en paper per aprendre i gaudir de la lectura i amb la lectura.

Decoració: Pot haver-hi la imatge d'algun dels personatges dels seus contes preferits per fer-lo encara més proper, com també pot haver-hi alguna làmpada de peu per minimitzar l'atenció cap al focus central que en algun moment pot ser la mestra explicant el conte.

Zona 9. Aula d'expressió corporal

Mobiliari: L'espai està dividit en dues parts. La primera de les quals és la representada per un escenari amb catifa al davant i coixins. Aquesta part permet treballar l'expressió corporal i la música. L'altra banda de l'aula, en canvi, és la d'emmagatzematge d'aquestes eines, com ara les pilotes, les peces d'escuma, els instruments, etc. També seria de molt valorar si hi hagués algun sistema de xarxa muntada a la part superior de l'aula i a una altura baixa perquè els nens i nenes s'hi poguessin subjectar i aguantar el propi pes del seu cos amb els braços. Un túnel pot ser, també, una oportunitat per treballar el dins i fora a infantil. Tot i això, molts d'aquests elements es poden construir amb teles i cordills. D'aquesta manera, es motiva als infants a fer construccions fàcils i immenses per gaudir i aprendre encara més.

Roba: Pel que fa a la roba, hi ha una catifa al terra per fer més còmode l'espai i perquè els infants puguin descalçar-se en ella. Els coixins permeten la relaxació després del moviment i la comoditat per parlar o observar l'escenari. També hi ha les peces de psicomotricitat que permeten no fer-se mal i jugar a enfilarse i construir autònomament. Les cortines poden ser molt útils en aquest espai per minimitzar el soroll, fer-lo més agradable i, també, per construir túnels o cabanyes de tela a l'aula.

Material: El material a utilitzar en aquesta aula són les peces de psicomotricitat, les pilotes i materials per la mateixa i instruments musicals casolans (fets per les mestres o els infants) o de qualitat per treballar la música.

Decoració: De decoració no hi haurà res perquè és un espai lliure i d'expressió del propi cos, per tant, no es necessita de cap pauta ni imatge referencial per iniciar els aprenentatges del seu propi cos. En el cas de ser-ne necessari aquesta pauta, la mestra seria la que els hi donaria.

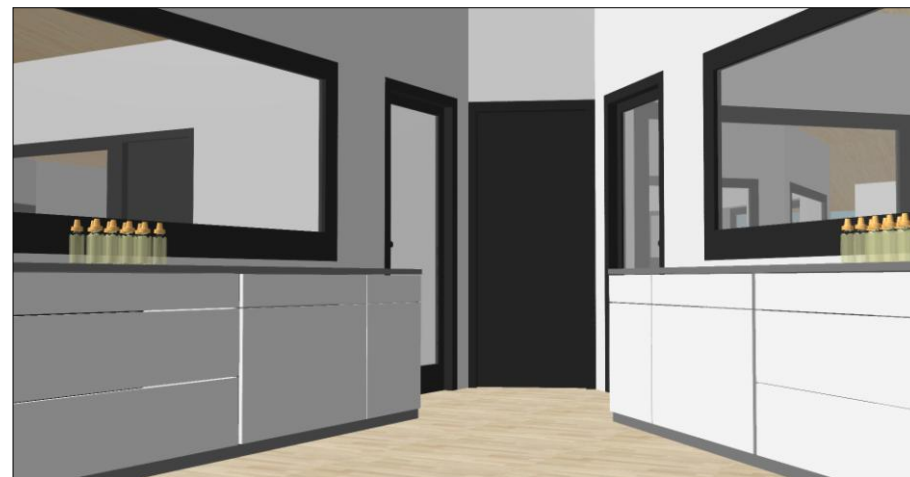
Zona 10. Sala de biberons

Mobiliari: Disposa de divers espai per emmagatzemar roba, tovalloles i altres elements en uns armaris baixos sota de dues piques que es poden utilitzar per banyar els infants en casos excepcionals. Aquestes estan situades una a cada costat de paret i per sota de la finestreta que dona a les aules, així és permès controlar els nens i nenes de l'aula. També podria ser un espai útil per posar una rentadora.

Roba: Pel que fa a la roba, pot haver-hi tovalloles per rentar els nens i nenes i/o cortines a les finestretes per fer-ho més acollidor.

Material: Es necessita un escalfa biberons i biberons. També podria ser possible posar alguna butaca per donar el biberó als infants.

Decoració: No és necessària la decoració en aquest espai, tot i que es pot posar alguna planta o algun element que les educadores creguin necessaris.

Zona 11. Habitació

Mobiliari: Aquest espai disposa de nou llits pels infants de 1 a 3 anys i cinc pels de mesos. Aquesta distribució està pensada perquè els de mesos tinguin una barra per no caure. D'altra banda, els nens i nenes de 1 a 3 anys que dormin als llits més grans, aquests estaran més adequats a les seves altures i tampoc podran caure perquè estan col·locats l'un al costat de l'altre tocant-se. Hi haurà, també, un armari petit al final dels llits grans perquè s'hi pugui guardar llençols, tovalloles o roba neta en cas d'embrutar-ho. Aquesta idea és perquè no hi hagi d'haver desplaçament fins al magatzem o a la biberoneria en cas de buscar roba neta.

Accés: A part de la distribució igual que hi ha al llarg de les diferents aules, aquesta només disposa d'una finestreta a un dels costats. La finestra exterior és molt ampla.

Roba: Els llits tindran llençols nets i matalassos per millorar la comoditat dels infants. Cadascun d'aquests tindrà un coixí per recolzar el cap. També ens podem trobar amb ninots de peluix que els nens i nenes portin. A banda d'això, una altra peça de roba que pot aïllar la sonorització de l'habitació és la cortina. Aquesta és gairebé imprescindible en aquesta aula per evitar soroll i llum, però també per fer-la una zona més acollidora i relaxant. D'aquí ve, també, el color blau de la mateixa.

Decoració: No hi cal decoració perquè és un espai fosc, però si que es pot fer més tendre amb alguna imatge difuminada en alguna de les parets.

Zona 12. Cuina

Mobiliari: Disposa de les eines necessàries per cuinar com són dos fogons grans i amplis, dues piques amb una aixeta alta per rentar els estris, rentaplats, nevera, microones, armaris per a l'emmagatzematge, etc.

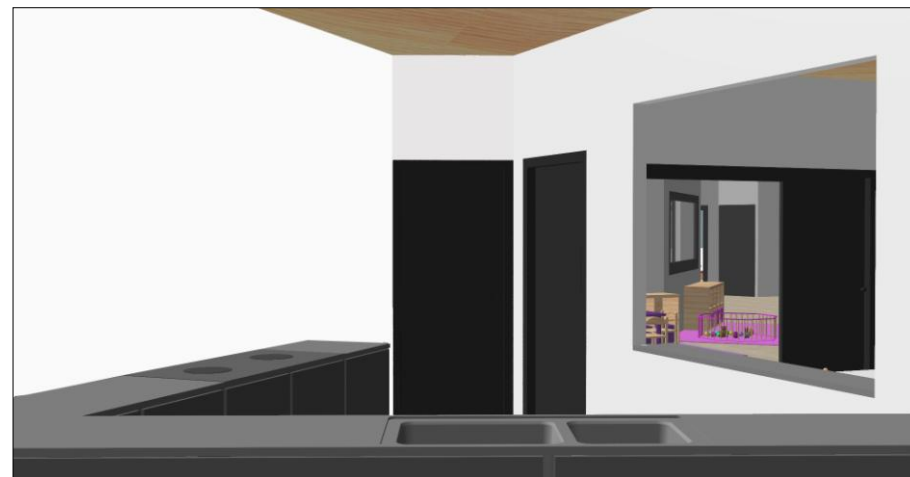
Accés: L'espai té una porta d'entrada i una altra que va al menjador. També està dissenyat amb una finestra que dóna al menjador per facilitar la relació dels dos espais i evitar llargs desplaçaments.

Color: El color és blanc ja que és l'espai d'un treball d'higiene.

Roba: De roba poden haver-hi draps i tovalloles, i també algunes cortines a les finestres per tal d'evitar, en el cas de la finestra que dóna al menjador, que els greixos de la cuina passin a aquest.

Material: El material serà el que necessitin els cuiners o cuineres en cada cas; olles, plats, electrodomèstics, etc.

Decoració: No és necessària, tot i que si es creu útil, es pot posar algun element com ara cortines o alguna imatge.

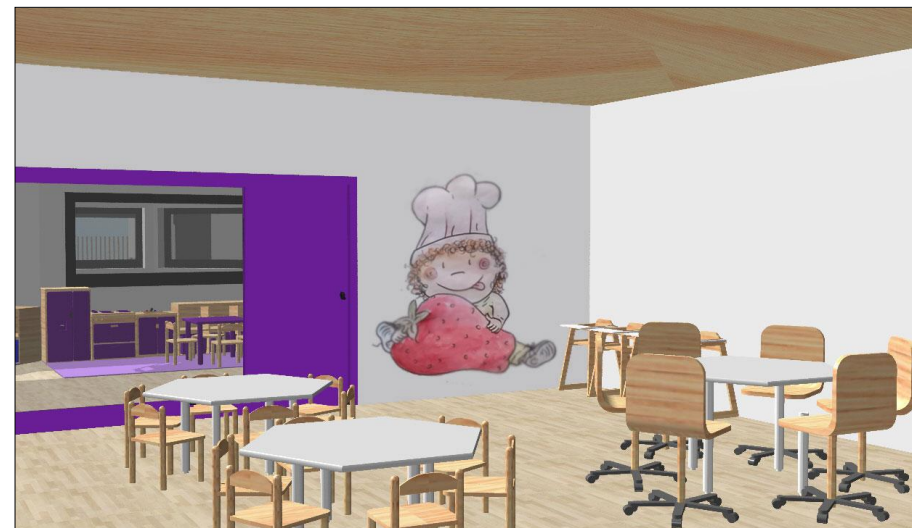
Zona 13. Menjador

Mobiliari: El menjador disposa de dues taules d'igual dimensions per als infants en forma hexagonal semblant a l'edifici. Està pensat que tingui aquesta forma per aprofitar l'espai quan un nen o nena mengi i per tal que aquest arribi fàcilment al menjar. Cadascuna d'aquestes taules, doncs, tindrà sis cadires de fusta que permetran asseure's amb seguretat per dur a terme una acció tant important com és la de l'àpat. Pel que fa a les mestres, aquestes disposaran d'una taula semblant però major a la dels infants. Les seves cadires no seran estàtiques, sinó que tindran rodes per permetre el moviment al llarg del menjador i no haver d'aixecar-se constantment. També hi haurà quatre troncs per péixer als més petits de la llar i que encara no tenen autonomia per dur a terme l'àpat sols. Un altre element mobiliari que pot haver-hi en el menjador és un armari baix amb estovalles, pitets i biberons o vasos perquè siguin els propis nens i nenes els que parin la taula autònomament amb la guia de les educadores.

Roba: En aquest espai és poc aconsellable col·locar elements tèxtils, encara que si es té cura d'ells, pot ser molt interessant i acollidor col·locar estovalles a les taules o coixins a les cadires per seure.

Material: El material que necessita el menjador són els coberts, els vasos o biberons, tovallons, plats, etc.

Decoració: Pel que fa a la decoració, pot haver-hi un rellotge a la paret perquè els infants es facin preguntes sobre ell o una decoració difuminada en dibuix per relacionar més l'espai. No és aconsellable col·locar moltes imatges típiques sobre els aliments, però sí que podria ser-ho col·locar-hi les textures d'aquests recordant que els nens i nenes de 0 a 3 anys es troben en una etapa d'experimentació.

Zona 14. Magatzem

Mobiliari: Disposa de dos grans armaris i prestatges per tal de col·locar tot el material escolar. També hi ha un espai lliure pel que es necessiti.

Color: El color és blanc ja que és un espai que només serveix d'emmagatzematge de material.

Roba: No hi ha peces de roba, en general, poden haver-hi unes cortines a la finestra que dóna a l'exterior per fer-lo més acollidor.

Material: El necessari per a la llar que es trobarà emmagatzemat en aquest espai.

Decoració: No és necessària, ja que no és un espai de pas. Pot ser que durant un dia no s'hi entri per cap motiu concret.

Zona 15. Aula de mestres

Mobiliari: L'aula de mestres ha de tenir dues parts diferenciades pel seu mobiliari. Una ha de ser la zona de reunions i programacions que està adaptada amb una taula de sis places amb cadires confortables de color blanques i un prestatge amb llibres informatius sobre propostes didàctiques, capses amb materials per aportar idees, etc. D'altra banda hi ha la zona de repòs. Les educadores han de tenir un temps per reposar per tal d'estar bé anímicament al tractar els infants. Aquesta zona disposa d'un sofà amb coixins per a tres places, un moble per la cafetera i un altre a l'altre costat del sofà per revistes d'educació.

Roba: De roba hi ha els coixins, el sofà i, si es creu necessari o entre totes les educadores es decideix, es pot posar cortines per fer-ho més agradable.

Material: L'aula està equipada amb molt material per aportar idees a l'hora de programar o prendre decisions. Poden haver-hi llibres, contes, materials diversos, revistes, projectes, articles, etc.

Decoració: La decoració és relativa en aquest espai, és a dir, depèn del gust de les mestres. En aquest cas s'ha apostat per posar un dibuix difuminat darrera el sofà semblant als del llarg de la llar i un rellotge gran per controlar els horaris. Tot i això, en tota la llar no hi ha cap altre rellotge perquè aposto per l'educació a ritme dels infants. No obstant, és adequat tenir-ne un en algun espai pel cas de saber l'hora de la sortida.

Zona 16. Lavabos de mestres

Mobiliari: Disposa de dues dutxes per dutxar els infants o dutxar-se elles en cas d'embrutar-se molt. Dos vàters separats per parets i tancats amb una porta cadascun. També tenen un lavabo individual amb un mirall.

Color: El color és neutre i blanc ja que és un espai on no hi entra cap infant i on es pot fer acollidor per la roba o decoració que s'hi pot posar.

Roba: Pot tenir una tovallola, una cortina i una catifa petita per fer l'espai més acollidor.

Material: Necessita el paper higiènic.

Decoració: Es pot decorar al gust dels o les mestres ja que seran elles les que en faran ús.

Zona 17. Pati

El pati està diferenciat en deu zones diferents. Aquests espais estan relacionats entre sí perquè l'infant pugui decidir quin prefereix. Els espais de joc estan diferenciats pel terra, aquest és diferent al llarg del pati. Les zones que aquest conté estan equipades amb materials i mobiliaris diversos, i amb arbres de fulla caduca que l'envolten per tenir ombres a l'estiu i sol a l'hivern.

Cabanyes

Terra: La terra amb algunes zones d'herba fa que els nens i nenes puguin trobar insectes i altres animals. També els proporciona la terra enfangada quan plou per tenir la oportunitat de palpar i manipular-la mentre es juga a les cabanyes. També permet una millor fixació de les mateixes al terra.

Accés: És el primer dels espais exteriors que trobem a la dreta de l'entrada de la llar. És un espai idoni per dur-hi a terme el joc simbòlic.

Material o mobiliari: Disposa de dues cabanyes, en aquest cas, de fusta. És aconsellable que sigui així perquè s'aproxima més al que hi ha a la natura i permet donar noves idees als infants quan aquests van al bosc i se'ls acudeix construir-ne una. Es troba davant de l'aula d'art perquè aquesta està relacionada amb la creativitat i la construcció.

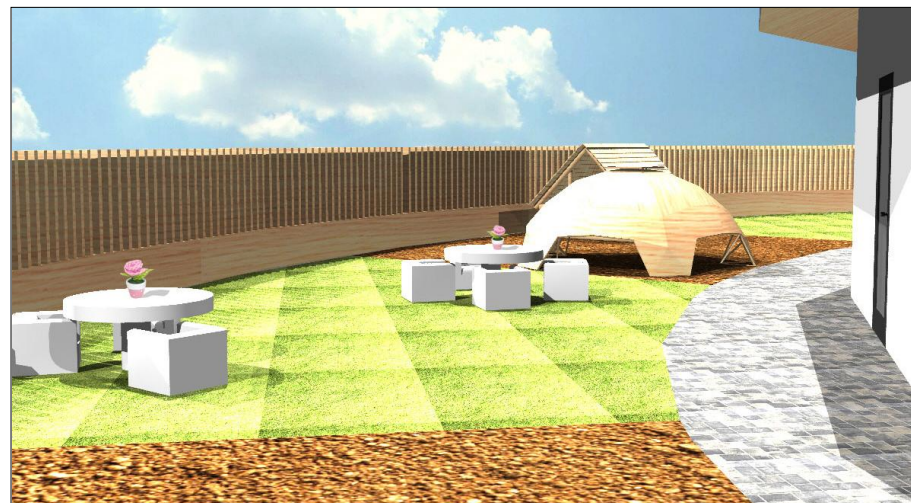

Pícnic

Terra: El terra de la zona de pícnic està pensat perquè els infants hi gategin i s'hi estirin, per tant, ha de ser el més tou i natural possible. Pot ser que a la primavera hi neixin margarites o flors, per tant, crea un espai encara més agradable.

Accés: S'accedeix des de la zona de cabanyes o la de l'estany, i també des de l'interior de la llar pel lavabo.

Material o mobiliari: Disposa de dues taules de pedra amb tres o quatre sofàs blancs d'exterior per tal de seure, jugar, parlar, o bé, menjar. Cadascuna de les taules té una flor al damunt perquè el mobiliari no siguin simplement un moble sinó que aquest tingui relació amb l'entorn i el terra.

Estany

Terra: L'estany és una zona amb terra per tal que es puguin observar els insectes o cucs que hi surtin. Els estanys es troben en llocs humits i sorgeixen dels aqüífers o la pluja, per tant, crec que és un element de la natura imprescindible per aquest projecte.

Accés: Es troba entre el prat i la zona de pícnic. La idea és que es tracta d'un espai tranquil i amb moltes possibilitats d'aprenentatge. L'aula a la que accedeix és l'aula de ciència, i és així perquè l'aigua és un element relaxant i atrau insectes diversos o animals. D'aquesta manera serà fàcil treballar-los o analitzar-los a l'aula.

Material o mobiliari: L'espai disposa d'una petita rampa amb font per on baixarà l'aigua que estarà muntada en circuit. No hi ha mobiliari, encara que pot ser possible col·locar-hi alguna cadira, encara que penso que no és molt útil ja que al situar-se a prop del prat i del pícnic, la zona és molt relaxant i des de les mateixes es pot contemplar l'estany.

Prat

Terra: Al anomenar-se prat és perquè es tracta d'un espai neutre i d'herba. Un espai ampli on jugar lliurement i córrer. El terra pot tenir desnivells, així s'afavoreix la psimotricitat al jugar i les possibles accions a dur-hi a terme (baixar, pujar, rodolar, etc.).

Accés: Se situa entre el sorral i l'estany. Es tracta d'una divisió entre un espai mogut com pot ser un sorral i un espai tranquil com és l'estany. Té accés directe al lavabo.

Material: No disposa de material, ja que és neutre i a punt per dur-hi a terme qualsevol acció.

Sorral

Terra: El terra del voltant del sorral és d'empedrat per facilitar-ne la neteja. Pel que fa al propi sorral, hi haurà sorra que pot variar segons les intencions de les educadores (més fina, més pedrosa, etc.).

Accés: Es troba entre els gronxadors i el prat. Els gronxadors és una activitat més activa i per tant, té el sorral al costat perquè aquest és tancat i prevé que es donin cops amb els d'aquest altre espai. Al tenir el prat al costat, relaxa l'ambient dels infants del sorral i no molesten als que estiguin reposant o jugant en altres zones. Per accedir a l'interior de la llar s'entra per la biblioteca. No serà habitual que ho facin, però en cas d'entrar-hi hi haurà unes catifes de goma a fora per treure la sorra de les sabates.

Material o mobiliari: Sorral tancat per evitar escampar la sorra, galledes i pales, carretons, etc.

Gronxadors

Terra: El terra d'aquest espai pretén evitar caigudes ja que és un lloc molt actiu, per tant, ha de ser d'un material tou com ara herba.

Accés: Se situa entre el sorral i la zona de vehicles. És així perquè es tracta d'un espai molt mogut i no molesten altres zones de repòs com les cabanyes, el pícnic o l'estany. Es troba davant de la porta que dona accés al lavabo de l'interior de la llar.

Material o mobiliari: Disposa de gronxadors, un balancí, un tobogan llarg amb xarxa per enfilarse i un de curt i petit adaptat pels més petits de la llar.

Vehicles

Terra: El terra està asfaltat per tal que els vehicles com ara tricicles, tractors o cotxes que hi circulin no tinguin obstacles de paviment rocós. Aquest pot tenir pendent per fer força al pujar i conèixer la gravetat al baixar. També hi està dibuixada una línia en forma de circuit per seguir-la i millorar el control i l'equilibri.

Accés: Es troba entre els gronxadors i un espai verd. Aquesta és una zona molt activa i per això té per un costat un espai actiu i per l'altre un de lliure. La porta que dona accés a l'interior és la de psicomotricitat, així té relació perquè ambdós busquen l'equilibri entre el propi cos i els elements o materials que ens envolten, en aquest cas de l'exterior, un vehicle.

Material o mobiliari: Vehicles com ara tricicles, bicicletes, patins, tractors i carros, camions, motos, etc.

Empedrat

Terra: Aquest terra, com bé diu el seu nom, serà amb enrajolat de pedra. Aquest espai serà idoni per gatejar.

Accés: Se situa entre una zona verda i un bosc, d'aquesta manera és un espai tranquil i a prop de la natura. També té accés a l'habitació, per tant, es relaciona amb la idea de dedicar-hi moltes estones amb els més petits de la llar.

Material o mobiliari: En aquest cas no hi ha material ni mobiliari, tot i que sempre es pot adaptar al gust de les mestres i dels interessos dels infants.

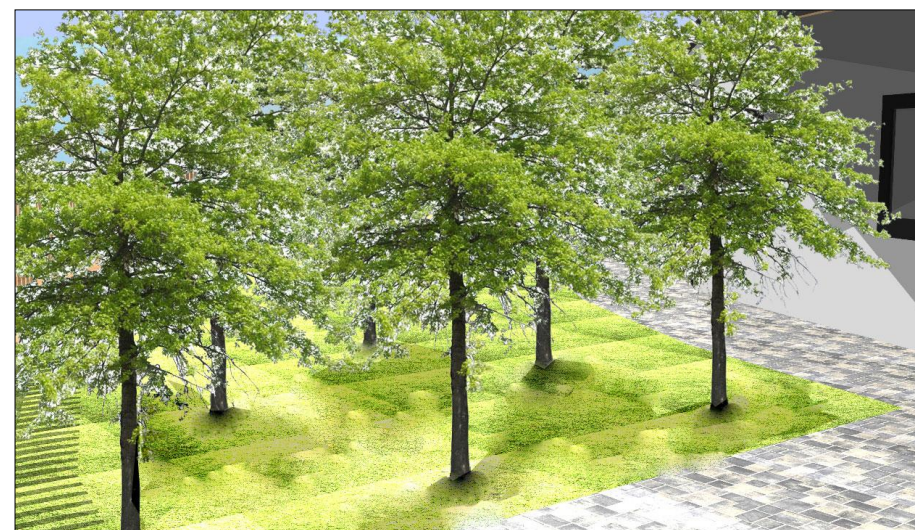

Bosc

Terra: Es tracta d'una zona amb arbres que es troben en una zona verda on hi abundaran les ombres. Ha de facilitar que es gategi i camini perfectament.

Accés: Aquesta zona ocupa la meitat del pati exterior. És així perquè és necessari tenir un espai d'aquest tipus a l'escola i perquè a l'estiu hi abundin les ombres, per tant, aquests arbres seran de fulla caduca. S'accedeix des de les aules del Nord-Oest al Nord-Est, des de l'entrada de l'escola i des de l'altre meitat del pati exterior.

Material o mobiliari: Arbres i plantes.

2.3. Valoració de la pràctica

La part pràctica de dissenyar els espais ideals d'una llar d'infants, conjuntament amb l'estudiant d'arquitectura Bàrbara Massegur, ha estat una de les experiències amb la que he après més a la meua vida. Primer perquè al principi anava amb una idea fixa del que volia, i m'he adonat que tot i tractar-se d'una llar ideal necessitava idees de la realitat, i les tenia la Bàrbara. Segonament, perquè aquestes s'han enriquit al plantejar-nos dubtes, i això ha passat al sentir-me confosa en tema de colors; jo proposava no posar colors forts ni decoracions, però entre les dues, les entrevistes i la teoria, es va arribar a la conclusió que el color no té perquè persuadir la persona, sinó que cadascun d'aquests provoca unes emocions diferents. Aquí va ser quan es va pensar de fer aules temàtiques i dirigides a uns tipus d'activitats concretes que necessitessin reaccions diferents. Aquesta va ser una de les millors solucions que es van trobar perquè a partir d'aquí es va evolucionar molt ràpidament en el projecte.

Un altre factor que jo no havia tingut en compte a l'hora de dissenyar els espais era l'estructura de l'edifici. Sí que tenia clar que havia de ser arrodonit i en forma hexagonal, però no havia pensat que el més apropiat era fer una llar amb dos tipus de mòduls; un de més petit i un de més ampli. El més petit són els que han servit per lavabos, cuina, biberoneria, etc. I els més amplis s'han dissenyat per les aules, menjador, habitació, etc. Això també va suposar un gran canvi en el projecte perquè es va trigar molt temps en aquesta part per la seva complexitat i dificultat estructural. Mai havia pensat que el més difícil era l'estructura i no el mobiliari. De fet, en infància, una bona base educativa afavoreix la qualitat de vida.

Realment, ha estat la part que més he après i gaudit. Des del meu punt de vista, penso que aquest projecte té l'encant en la part pràctica, ja que és allà on s'hi copsen totes les idees i il·lusions que tindria una llar d'infants ideal. El més bonic és observar que aquestes sorgeixen a partir de petits esbossos insignificants.

3. Conclusions

La realitat d'aquest projecte és difícil en aquests moments de l'estat el país. Tot i això, sempre és bo tenir il·lusió i entusiasme per millorar-lo i aportar noves idees. El treball, en general, ha estat una manera de relacionar educació i arquitectura. Aquestes dues es veuen lligades per les emocions, sensacions que tot hom té quan entra en espais diferents.

El principal objectiu que ha emmarcat la investigació és la de conèixer i dissenyar els espais que aporten un millor aprenentatge i benestar als usuaris de les escoles bressol. Crec que aquest s'ha complit. No ha estat tant el que he conegut d'altres escoles, sinó idees espontànies que cadascuna d'aquestes m'ha aportat per dur a terme una millora del meu disseny inicial. Al principi tenia la idea de fer-la sense arbres pensant que aquests ja serien a l'exterior, però la llar d'infants "El Niu" de Sant Joan les Fonts en tenen de fulla caduca per tenir ombra a l'estiu i sol a l'hivern. En cap moment havia pensat que la natura podia formar part de l'edifici, i va ser en aquest moment que vaig entendre que hi hauria mil possibilitats i mil maneres de millorar el projecte. Tenia clar que volia utilitzar materials naturals com ara fusta o pedra, però els arquitectes em van recomanar que depèn de quina pedra no n'utilitzés perquè pot resultar un ambient fred a la llar. La fusta, en canvi, és el material que més es proposa a les escoles perquè té calidesa, comoditat, higiene i és relaxant. Sí que la teoria em va ajudar molt pel que fa a temes de distribució dels materials (a l'abast, a la mida dels infants, accessibles, etc.), a la decoració de la llar o els colors a utilitzar, però on realment he après i gaudit en el treball ha estat la part pràctica. Ha estat en aquest moment quan s'han dut a terme canvis que podien semblar insignificants i que, en canvi, han resultat una millora considerable en el disseny. Un exemple d'aquest fenomen ha estat en l'estructura de l'edifici. Com bé comentava a la valoració de la pràctica, tenia clar que volia una forma hexagonal amb pati interior perquè la llum entrés per tota la llar, però al començar a dissenyar amb el programa d'edició digital, em van fer adonar que si feia una distribució per mòduls obtenia una relació en tot l'espai i una facilitat d'accés. Amb aquesta proposta es va aconseguir col·locar lavabos entre classes, un espai familiar, una cuina, un magatzem, etc. Sense aquesta idea principal, no hauria estat capaç d'imaginar-me l'edifici ni hauria sabut per on començar a dissenyar.

Dins d'aquest gran objectiu, n'hi havia un que tractava sobre la creació d'espais de mobilitat sense obstacles. L'accés és la pregunta que m'he anat generant a cada nova idea pel disseny de la llar. Quan es pensava en les portes em preguntava si hi tindria accés una persona amb cadira de rodes, quan es pensava el mobiliari em tornava a preguntar si hi arribarien els nens i nenes de la llar amb problemes o sense, etc. I així, contínuament. El perquè d'aquesta obsessió en accessibilitat a una llar d'infants és perquè crec que ha de ser un espai obert a tothom, on tot el poble pugui tenir oportunitat d'educar els fills, néts, veïns o amics. No crec que la família i l'escola siguin els únics guies dels infants, sinó que veig molt important que tots els nens i nenes del món tinguin relació amb la gent del seu poble. No vull dir una relació de salutacions o de converses on només hi intervé el respecte verbal, sinó que el que pretenc donar a entendre és que el respecte pels infants ha de ser aquests es trobin enmig del trànsit de vehicles, a la de respectar als altres, a participar en les activitats de la llar o de fora la llar, a la d'acompanyar els infants a

l'escola o, simplement, a la d'ajudar-los quan ho necessitin. Perquè tot això sigui possible s'ha de tenir l'escola oberta a tothom, per tant, serà necessari que l'accés sigui de planta baixa i sense esglaons, i si és totalment pla, millor.

Un altre objectiu que pretenia aconseguir en el treball és la de complir les necessitats, tenir en compte la influència dels elements de la llar. Aquest ha estat una idea que s'ha intentat mantenir al màxim. Primerament, s'ha utilitzat el blanc com a principal color que relaciona tota la llar, encara que per identificar cada aula no s'ha col·locat cap imatge sinó que s'ha pintat la porta de cada aula de colors diferents relacionats amb les emocions que aquests aporten a la classe. Sí que s'ha posat alguna imatge de nadons a l'espai familiar i dibuixos no típics ni tòpics a les aules menys a la d'art perquè en aquesta aula no hi ha d'haver referències de cap tipus per potenciar la imaginació. Em recorda a l'estada de pràctiques que vaig dur a terme a l'Escola Baldiri Reixac de Banyoles. En aquesta s'hi va dur a terme la intervenció de transformar una capsa en blanc. Al veure com els nens i nenes observaven la capsa i de seguida hi posaven color, vaig entendre que aquest ha de tenir un efecte molt important en la seva ment i en les seves emocions. Va ser una experiència realment encantadora, i on vaig aprendre que l'art és una activitat i lliure que potencia la concentració, la imaginació, la creativitat, la relació amb tu mateix i els altres, i amb l'entorn. Des d'aquest punt de vista, doncs, es va pensar que un espai pot donar molt a un conjunt d'infants i que el projecte havia de tenir aquesta intenció: potenciar i motivar per l'aprenentatge i el benestar social. Com bé deia anteriorment, la distribució dels espais era un objectiu que em preocupava i que va millorar molt al crear aquests mòduls. Crec que va ser un bon començament pel disseny, però també el més complicat per mi. Penso que sense l'ajuda de la Bàrbara no hauria sabut com dividir els espais. També es té en compte que tots aquests tenen una relació de dimensions, però també de comunicació entre ells. És així perquè tenen finestretes entre sí, o finestrals a l'exterior. Són espais molt iguals, però, alhora, diferents en color, en mobiliari, en decoració i en emoció.

I l'últim objectiu que pretenia obtenir, i dels més complicats, és el de dissenyar uns espais ideals a la llar. Ha estat un dels apartats més complexos i complicats del projecte ja que havia de posar en ordre totes les idees teòriques, idees pròpies i dels arquitectes, i objectius anteriors en una llar molt àmplia. Els primers esbossos que es van fer no eren tant pensats per dedicar cada aula a una temàtica diferent, sinó que pretenia que a cada aula hi hagués grups d'infants per edats. A les Pràctiques II que vaig fer a l'escola "El Castellet" de Castellfollit de la Roca vaig aprendre que si tens pocs infants a l'aula, pots treballar de forma conjunta perquè uns aprenen dels altres. Recordo situacions d'afecte entre infants d'un any cap als de mesos al posar-los el xumet, al dir-nos que ens fixéssim en algun d'ells perquè es posava objectes a la boca, etc. S'acariciaven, es miraven, es gronxaven... realment aprenien els uns dels altres a partir de la relació entre ells. La intenció d'aquesta llar d'infants ideal és que el nombre d'infants també sigui ideal, és a dir, que hi hagi pocs nens i nenes o moltes mestres per tal d'abastar-ho tot i de potenciar una millor educació pels nostres infants. Per tant, penso que una bona llar d'infants ideal o un espai qualsevol on aquests hi puguin accedir ha de tenir tots els punts esmentats a la conclusió de la part teòrica, a la part pràctica, a les conclusions d'aquest treball i, a més, les idees següents a tenir en compte sobre un espai:

- Flexibilitat: s'ha d'adaptar i ha de ser un espai àgil en canvis.
- Luminós: ha de passar la llum natural a totes les aules i habitacions per millorar la vista i el benestar dels infants.
- De temperatura estable: s'ha d'intentar que la temperatura ambient sigui d'una mitjana de 21 graus.
- Espais aprofitats amb mobiliari còmode: col·locar armaris, calaixos i prestatges per aprofitar l'emmagatzematge escolar, i mobles a l'alçada dels infants.
- Decoració no excessiva: decoració justa per crear espais acollidors, però no en excés perquè pot interferir o passar desapercebut per la seva massificació.
- Terra natural i temperat: és una bona opció col·locar el parquet de fusta natural perquè és calent, còmode, fàcil per a la mobilitat i acollidor.
- Pareds baixes i amb pas de llum: si no pot ser així, una alternativa pot ser la col·locació de finestres àmplies per millorar el pas de la llum.
- Insonorització: és important en una llar per evitar que els crits i el soroll els exciti encara més.
- Roba: crear sensació de benestar amb coixins, cortines, catifes, etc. Sempre i quan es tingui un manteniment setmanal d'aquesta.

Aquestes qualitats són les que ha de tenir una llar d'infants ideal, però el procés d'elaboració d'aquesta en té unes altres relacionades amb preguntes que han sorgit en el moment de dissenyar la llar i també que van sorgir en el treball que van dur a terme els alumnes de P5 de l'Escola Baldiri Reixac amb la intervenció ja esmentada "La caixa creativa". Les qüestions estan relacionades amb l'espai i són les següents: Com és, com pot ser?; Què es pot canviar?; Tenen un objectiu inicial?; Improvisen?; Com ho podem canviar?; Quins materials es necessita?; Què ens aporta aquest espai?; Necessita color?; Necessita altres objectes o espais més petits?; El deformem?; Té alguna funció?

Al finalitzar aquest projecte m'he adonat que no tot està tant allunyat de les nostres emocions. A vegades pensem que només les persones o els fets accidentals ens poden afectar emocionalment, però no som conscients que les activitats que duem a terme en un espai determinat durant el dia tenen molt a veure amb la seguretat que tenim en aquest. I aquesta seguretat es crea amb el temps i la confiança, però també amb l'estètica i la inspiració que l'espai ens dona. Penso que és important tenir en compte els espais al dissenyar una aula o un edifici, en general, ja que són aquests els que motiven al treball i al benestar de les persones que en són usuaris o no. Crec que no és tant còmode llegir un llibre a una cadira davant d'una taula, com llegir-lo al costat d'un estany assegut sota un arbre. Són petits detalls que fan que un espai sigui molt gran emocionalment. Per tant, puc dir que el projecte sobre dissenys d'una llar d'infants ha estat molt satisfactori perquè he aconseguit els objectius marcats i he après molt més sobre la importància dels espais en educació infantil, i en la persona en general.

***“Espais que omplen,
espais que donen vida.
Espais que es mouen,
espais que viuen.
Espais artístics,
espais que no moren”.***

Janina Bach

4. Bibliografia

Publicacions oficials

Curriculum i orientacions d'Educació Infantil. Primer Cicle. Generalitat de Catalunya. Departament d'Educació, juliol de 2012.

Guies metodològiques. Recomanacions per a la construcció d'escoles bressol municipals: Diputació Barcelona, juny de 2006, número 9.

Consulta a llibres

BARTOLOMÉ, Antonio (1952). *El trabajo de fin de grado: guía para estudiantes, docentes y agentes colaboradores.* Barcelona: Universidad de Barcelona.

GOLDSCHMIED, Elinor; *Educar l'infant a l'escola bressol.* Barcelona : Rosa Sensat, 1998.

LAGUÍA, María José; *Racons d'activitat a l'escola bressol i al parvulari.* Barcelona : Graó, 2009.

MALAGUZZI, Loris; *Malaguzzi i l'Educació Infantil a Reggio Emilia.* Barcelona: Rosa Sensat, 1996.

PUIGDELLÍVOL, Ignasi; *Programació d'aula i adequació curricular : el tractament de la diversitat.* Barcelona : Graó, DL 1992.

TONUCCI, Francesco; *La ciutat dels infants: una manera nova de pensar la ciutat.* Barcelona: Barcanova, 1997.

En línia

Diccionari de la Llengua Catalana. Segona edició. *Espai* [en línia]. Barcelona: Insitut de la Llengua Catalana. [Consulta: 25 de març de 2013]. Disponible a: <<http://dlc.iec.cat/results.asp?txtEntrada=espai&operEntrada=0>>

Vittra (1993). Què són les escoles Crumble? [en línia]. Suècia: Vittra School. [Consulta: 8 de gener de 2013]. Disponible a: <vittra.se>

The International Montessori Index (2013). Dr Maria Montessori MD [en línia]. Copyright 2012. [Consulta: 17 de gener de 2013]. Disponible a: <<http://www.montessori.edu/maria.html>>

PALACIOS, Alfredo (2011). Reggio Emilia, ideas, conexiones e influencias en España [en línea]. Arte y Educación. [Consulta: 17 de gener de 2013]. Disponible a: <<http://arteducationbox.blogspot.com.es/2011/03/reggio-emilia-ideas-conexiones-e.html>>

VERA, Andrea (2009). Metodologia Reggio Emilia [en línea]. Jardín Infantil. [Consulta: 18 de gener de 2013]. Disponible a: <aprender.jardininfantil.com/antil.com/2009/04/metodologia-reggio-emilia.html>

SILVENTE, Jennifer (2012). L'Educació a Reggio Emilia [en línea]. Veure, pensar i sentir. [Consulta: 18 de gener de 2013]. Disponible a: <veurepensarisentir.blogspot.com.es/2012/01/leducacio-reggio-emilia.html>

Diccionari de la Llengua Catalana. Segona edició. *Espai* [en línea]. Barcelona: Insitut de la Llengua Catalana. [Consulta: 25 de març de 2013]. Disponible a: <<http://dlc.iec.cat/results.asp?txtEntrada=espai&operEntrada=0>>

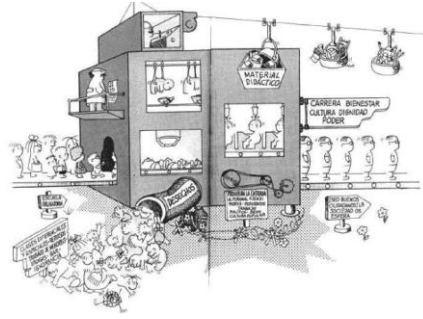
ANNEX

5. Annex

5.1. Part teòrica

Imatge 1. Vittra School
(Suècia)

Imatge 2. La ciutat dels infants
(Francesco Tonucci)

Imatge 3. Exposició
(Reggio Emilia)

Imatge 4. Kindermuseum
(Berlin)

Imatge 5. Comoditat
(Reggio Emilia)

Imatge 6. Els colors
(Manlleu)

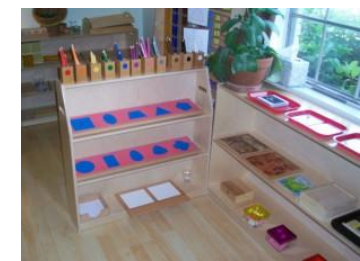
Imatge 7. Imatges.
(Reggio Emilia)

Imatge 8. Taquilles
(exemple)

Imatge 9. Purelli Pacha

Imatge 10. Materials
(Reggio Emilia)

5.2. Entrevistes

5.2.1. Entrevista a David Aceves

Professió i estudis realitzats: arquitecte de la zona de Vic i Osona, actualment treballa conjuntament amb Albert Colomer.

Quina ha estat la teva experiència professional en l'àmbit d'educació tenint en compte l'Escola Bressol Horta Vermella?

Bé, a part de l'Escola l'Horta Vermella hem fet un projecte que és la reforma de l'Escola Estel, no sé si coneixes l'Associació Sant Tomàs?

No.

Que tracta amb nens amb discapacitats; amb "Síndromes de Down", i altres tipus de discapacitats.

Aquí a Vic?

Sí, aquí a Vic està. Tenen l'escola aquí a Vic. Això, doncs, va ser la reforma de l'edifici existent i la reforma d'ampliació. Actualment, estem construint la reforma i ampliació del CEIP La Muntanya d'Aiguafreda que també era un edifici existent que s'amplia dues línies, i s'hi annexionen dos edificis (un a cada costat), per complir tot el programa que requereix el CEIP. De fet, ara en tornen a dir Escoles, abans en deien Centre d'Ensenyament Infantil i Primari.

Ah si?

Si, es van canviant els noms segons els governs que hi ha. I tenim la que abans era "l'Escola d'Adults" i la "Normalització Lingüística" que ara em sembla que hi ha "Escola d'Adults" i "Escola d'Idiomes" al Pla de Balenyà. Ens van encarregar el projecte i és també la reforma d'unes naus que anteriorment eren garatges, i es va enderrocar les edificacions annexes que hi havia per adaptar-ho per escola. Vull dir que hem fet molt el tema de reforma. I com a obra nova el de la llar d'infants.

Suposo que econòmicament és molt diferent reformar que fer un edifici nou.

Bé, a vegades també és a l'inversa ja que quan has d'aplicar totes les normatives actuals i a nivell d'instal·lacions és molt costós, i el que és la carcassa de l'edifici no és pas el més car. Per tant, les reformes també són cares.

I com es pot fer que un espai sigui acollidor, què s'ha de tenir en compte?

Home, els materials són molt importants i ajuda molt si pots tenir entrada de sol, és a dir, llum natural. A part de l'espai, la calidesa la dóna molt l'equip humà o professorat. Si tens un bon espai és més fàcil, però és molt important també la relació amb el professorat.

I quan dissenyes una escola com l'Horta Vermella, penses més en la part funcional, estètica o ambdues?

És indissociable. Penso que tens un programa i inicialment un pressupost, un client, un solar, etc. I costa destriar perquè tens moltes coses al cap i les has d'anar quadrant totes. Com qui fa un "puzle". Llavors, en l'estètica hi ha tot el bagatge i les coses que t'agraden...

Per tant, penses que estètica i funcionalitat a l'escola és possible.

Sí, penso que és el que hem de mirar d'aconseguir sempre: que l'estètica i la funcionalitat vagin de la mà. O sigui, és molt important que funcionin els dos junts. Penso que és requisit indispensable. Temes estètics no ens posaríem pas d'acord tots tampoc, el que per un està bé, a l'altre no li agrada tant, i en tema colors i materials és molt freqüent. Per sort no tens un client particular, sinó que tens l'administració que hi entén bastant i normalment els criteris són més objectius; "mira aquest material funciona, envelleix bé i no té manteniment", "aquest altre no funciona perquè és molt complicat de netejar...". L'administració ha construït molts edificis que també marquen què pots fer i què no pots fer.

Com per exemple el formigó, oi? Que és un material que potser no agrada gaire, però és de fàcil manteniment.

Bé, és més aviat un tema estètic al no deixar el formigó vist. També hi ha temes com l'acústica, que també s'ha de tenir molt en compte en llocs on hi ha molt xivarri, que la canalla plora, que criden, pels sistemes de reparació... S'ha de tenir molt en compte.

Així doncs, es pot fer una escola econòmica però que contingui les qualitats estètiques i funcionals, alhora?

Sí. Penso que sí que es pot fer. Però ha de canviar també la mentalitat, i el client ha de saber on gastar-se els diners. Sí, sí. Però sí que es pot fer. De fet, és cap on hem d'anar. No som pas un país ric, per tant, hi ha pocs recursos de construir de manera que no sigui molt car, i sobretot que no sigui molt car el manteniment. Després, el problema d'aquests edificis és el manteniment, ja que aquests costos solen ser molt alts. Si poses massa vidre potser hauràs de gastar massa calefacció a l'hivern i se t'escalfarà massa a l'estiu... Llavors hi ha molts temes que impliquen consums elevats: Si les alçades són accessibles... Bé, has de mirar de descartar.

I el fet que sigui sostenible, porta més problemes o feina?

No. El que comporta és una inversió inicial més gran. Per exemple, si tu vols incorporar temes de plaques solars, o d'energia geotèrmica, de cobertes enjardinades... aquesta, per exemple, a part de tenir la coberta enjardinada que té un bon comportament tèrmic, també la pròpia coberta et guarda l'aigua de la pluja en una petita cisterna que pot servir per regar el jardí o les pròpies plantes que hi ha la coberta. És clar, tot això és més car en la construcció, però després ho vas amortitzant. Com deia, tens aquesta inversió inicial més alta.

Es tenen en compte les possibilitats de mobilitat dels infants i el personal que tindrà accessibilitat a l'edifici? O sigui, sempre són dissenys universals?

No. S'han d'adaptar a cada cas. És a dir, aquí hi entrarà el personal de cuina, que entrarà per un accés independent. Pot haver-hi un accés independent fins i tot per personal de manteniment del jardí que si has de tallar un arbre o tallar gespa, s'ha de fer un accés que no interfereixi en la circulació dels alumnes o pares. De fet, una llar d'infants tampoc en té masses, però a les escoles a vegades és més complicat perquè també s'ha de tenir accés al gimnàs perquè hi tinguin accés en horari fora del lectiu, etc. O la biblioteca, l'AMPA...

I si hi hagués un infant amb cadira de rodes o dificultats físiques...

És tot en planta baixa. És a dir, tots els espais són accessibles perquè en planta baixa no hi ha cap esglaó. Si es pot, és molt còmode plantejar-les així. I en aquest cas, la parcel·la era molt gran, això permetia fer tot el programa en planta baixa.

El problema més presenciat en el disseny d'escoles, és sempre l'economia?

No. No, no, però hi ha de ser molt present, és clar. Hem de ser realistes. A l'hora de dissenyar una escola, aquí justament es va partir d'un concurs i les idees del concurs solen ser més esbojarrades, però després tu ho has d'anar aplicant al terreny real. Per tant, s'ha de ser realista.

Si no hi haguessin aquestes normatives...

Sí, o si el client fos molt ric. Clar, a vegades les limitacions són empipadores, però n'hi ha que estan molt bé, que són molt assenyades. Normalment, moltes vegades apareixen per l'experiència: "aquesta no l'utilitzem".

Quan feu aquest projecte es deu comptar amb l'equip docent (mestres...).

En aquest cas, hi havia un parell de noies de la universitat que van fer un assessorament a l'ajuntament per treure el programa de les tres llars d'infants que van sortir de cop. Els van assessorar amb els seus criteris, malgrat que al final no es va poder dur a la pràctica. Eren uns criteris també molt utòpics per un tipus d'escola que entraven en contradicció amb les normatives de qui havia de pagar i finançar l'escola bressol que era la Generalitat. I el que va prevaldre van ser els criteris legals.

És clar, el que seria bo a vegades no s'ajusta al que és real...

Bé, després t'has de mirar que hi ha coses que són contradictòries i n'hi ha que no.

Quin estil ha influenciat en el projecte de l'Horta Vermella?

Estil arquitectònic?

Sí.

Bé, és el més propi del nostre temps. A cada temps construeixes amb uns materials en funció del que tens més a l'abast. Seria contemporani si haguéssim d'emmarcar-lo. No parteixes de dir jo vull fer un edifici neoclàssic o postmodernista... Tu parteixes d'un esquema i al final l'has de formalitzar.

I no teníeu al cap algun altre edifici amb els que us poguéssiu referir?

No, no parteix d'un altre edifici en aquest cas.

Bé, i de cares a un futur, quins reptes et plantejaries a l'hora de dissenyar una altra escola?

Una altra escola? No pots repetir mai el mateix projecte perquè canvis de client, canvis de solar, i normalment canvis de programa, ja t'obliga que sigui diferent. Ni que el volguessis fer igual podries, perquè si aquest solar és triangular, quadrat, circular... està en un polígon industrial o si és així, és com és perquè té uns condicionants molt forts (una avinguda on hi passen molts cotxes, té un riu a la vora). Si no hagués tingut aquests cotxes o aquest riu, segurament seria tot molt diferent. I segons l'orientació del sol també es podria haver posat diferent, etc. Sempre et canvien els condicionants, o sigui, no pots repetir les coses ni que vulguis.

Moltes gràcies!

5.2.2. Entrevista a Ramon Massegur

Professió i estudis realitzats: Arquitectura i cursos per innovar-se, de la zona d'Olot i la Garrotxa

Quina ha estat la teva experiència professional en l'àmbit de l'educació, tenint en compte la Llar d'Infants "El Niu"?

Bé, en l'àmbit de l'educació, bàsicament, només hem fet aquesta guarderia.

Com es pot fer que un espai sigui acollidor, què s'ha de tenir en compte? Els materials hi tenen a veure?

Perquè sigui acollidor, la idea és que els materials no siguin freds. És a dir, que els espais siguin amplis, i a la vegada que els materials que tu poses a dins siguin càlids. Per exemple, la fusta en els terres i que no siguin ni mosaics ni pedres perquè després els ambients són freds.

I els colors...

Llavors és jugar una mica amb els colors.

La llum...

Sí, és clar, la llum també l'has de controlar perquè una cosa és que a l'hivern el sol t'hi arribi molt i llavors a l'estiu no hi toqui. Llavors a fora les aules hi ha tot un porxo que també en dies de pluja poden sortir a fora, però a l'estiu va bé perquè no toca el sol directe a les aules.

Quan dissenyes una escola com "El Niu", penses més en la part funcional, estètica, o ambdues?

Bé, la idea és que les dues van lligades. Una cosa tant concreta com l'escola bressol, penses que primer funcioni molt i els espais que siguin amplis, que no hi hagi racons, que la puguis dominar des de qualsevol lloc, i és clar, llavors li has de donar una forma que sigui agradable i que t'entri per la vista.

Estètic i funcional a l'escola, és possible?

Jo diria que sí. Sí, l'escola ja té elements que hi pots jugar perquè va dedicat a un públic que és relativament petit i engrescador, és a dir, qualsevol cosa que els hi posis... quan entrin ells allà s'han de sentir com a casa o pràcticament a casa.

I la normativa i va molt en contra?

La normativa és molt freda. Només et parla de números, et diu les peces que hi ha d'anar, el bàsic i la quantitat de mainada que ha d'acollir. I a partir d'aquí, tu t'organitzes com vulguis.

Vareu demanar la normativa de llars i la normativa d'aquí a Olot?

No. Bé, com que nosaltres demanàvem ajuts a la Generalitat, llavors t'has d'adaptar a la normativa i els números que et marca la Generalitat. A cada aula hi ha, segons l'edat, un número concret de mainada que has de comptar. Llavors, això ja et dóna unes superfícies que ja et ve estipulat. Llavors, d'aquí a Olot, la que vam anar a mirar una mica, que era la única que en aquell moment era feta per la Generalitat era la de Sant Roc. Que era la que estava molt bé. Perquè era de les que funcionaven, tenint en compte quan es va fer perquè era de les primeres que treballen molt bé. Jo diria que és l'única de Generalitat, les altres són municipals.

Es pot fer una escola econòmica, però que contingui les qualitats estètiques i funcionals, alhora?

És el que s'ha d'intentar. I avui en dia, com que hi ha pocs diners a destinar a qualsevol cosa, encara més.

Es tenen en compte les possibilitats de mobilitat dels infants i el personal que tindrà accessibilitat a l'edifici? Sempre són dissenys universals, és a dir, accessibles per a tothom?

Sí, sí, total. Perquè és una de les premisses que ja es té d'entrada. Vull dir que ha de ser totalment adaptada, que no tingui barreres arquitectòniques, etc. Tot això ja és de projecte.

El problema més presenciat en els dissenys d'escoles és sempre l'economia?

Bé, un problema... jo diria que l'economia és una cosa que has de tenir en compte. És clar que pots fer una cosa per lluir-t'hi i per implicar-hi diners, però des del moment que et subvencionen una cosa vol dir que són cèntims de tot el poble. Per tant, no pots fer despeses extraordinàries i perquè una cosa sigui cara tampoc vol dir que ja sigui maca.

No, no...

Vull dir que, a vegades, amb menys pots donar molt més.

I després què seria, els materials?

No, és jugar una mica. Has de fer que la cosa sigui funcional i agradable i que la gent se senti bé a dins. Per tant, els espais són els que han de ser. Llavors, a nivell d'acabats has de mirar que els materials siguin duradors, que no es facin malbé amb el temps i que siguin acollidors.

Quan dissenyes una escola, es fa conjuntament amb la comunitat educativa (mestres, famílies, etc.)?

Sí. Vam tenir reunions tant amb l'ajuntament, que era el propietari perquè ells ja tenien una guarderia i estaven en unes dependències on hi havia hagut unes monges... on hi havia dues escoles i després va quedar com a guarderia. L'escola va ser pels més grans i ja hi havia unes aules que funcionaven... És que cada comunitat educadora té les seves connotacions, i tenen els seus vicis, la seva manera de fer...

No hi ha una línia...

No. A partir d'una base, bé, doncs anar explicant i es van demanar unes coses, a veure si es podien adaptar on o es podien adaptar... Bé, i amb la visió una mica des de fora, o bé, entre tots, vam anar muntant.

Quin estil ha influenciat en el projecte “El Niu”?

Estil una mica adaptat també al terreny on era, a l'orientació, als materials, i a altres coses que podíem anar mirant que ens semblava que funcionessin.

De cares a un futur, quins reptes et plantejaries en el cas de fer una altra escola?

No ho sé, perquè tampoc et reptes a dir que va funcionar força bé... sempre hi ha detalls que dius: “bé, jo faria això d'una manera, allò d'una altra...” preveies unes coses i al acabar acaben essent unes altres... hi ha espais d'allà que nosaltres teníem previst més per temes de professors i ho han adaptat per material i coses així. Jo diria que a nivell de funcionament ha funcionat. Per tant, de distribució n'estem bastant contents i la resta és adaptar-ho. Com que els espais són molt oberts, tant els poden adaptar d'una manera o d'una altra. Fora les aules, tota la resta jo diria que s'ha pogut adaptar al dia a dia aquest.

Quin és l'espai que t'agrada més de l'escola que has dissenyat?

Jo diria l'espai aquest d'aules i així, i després l'espai central que és l'ànima de l'edifici. I la relació aquesta de dintre i fora que és molt directe: portes correderes...

Molt bé. Moltes gràcies!

Al contrari.

(Un cop acabat l'entrevista, em va comentar la importància de la vegetació a l'escola, ja que depenent de l'època de l'any, els arbres al jardí poden fer ombra a l'estiu i que la llum no entri tant directa a l'aula i a l'hivern deixar-la entrar perquè no tenen fulles. Em va semblar un aprenentatge molt nou en els meus coneixements, tenint en compte que ja coneixia el procés de la vegetació, però que mai havia relacionat aquesta amb un edifici o un disseny. Penso que s'ha de tenir en compte a l'hora de fer el propi projecte.)

ESBOSSOS

5.3. Esbossos

